Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ РЕСПУБЛИКАНСКА КОМИТЕДЭЙ, БУРЯАДАЙ ССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…мнай 1921 оной …ин 21-һээ гарана. | № 288 (18611) | 1990 оной декабриин 16, воскресени | Сэн 3 мүн.

…ПСС-эй БУРЯАДАЙ РЕСПУБЛИКАНСКА КОМИТЕДЭЙ БОЛОН КПСС-эй РЕСПУБЛИКАНСКА ОРГАНИЗАЦИИН ХИНАЛТЫН (ШАЛГАЛТЫН) КОМИССИИН ПЛЕНУМ ТУХАЙ

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

…р Улаан-Үдэдэ КПСС-эй …канска комитедэй болон … республиканска организа… …лтын (шалгалтын) комис… …дохи пленум боложо үн…

… нимэ асуудалнуудые хара… …гэбэл:

…С-эй рескомой таһагуудые …рые, хэрэгүүдые эрхилэг… …алга.

…С-эй республиканска коми… …миссинуудые байгуулалга. …С-эй Буряадай республи… …рганизациин ажал ябуулгын …лнүүд тухай.

…й рескомой таһагые дааг… … эдэнии пленум баталба: … Владимир Романовичые — …й-партийна болон кадр… …үдэлмэриин таһагые дааг… …ргузов Владимир Лукичые …рталай таһагые даагшаар, …ладимир Александровичые …ьно-экономическа таһагые … КПСС-эй рескомой хэрэ… …эрхилэгшээр Елгин Анато… …ович баталагдаба.

…й республиканска комите… …ссинуудые байгуулха тухай …пленум хаража үзэбэ. Энэ … КПСС-эй рескомой эм… …артийна болон кадрнуу… …мэриин таһагые даагша Е. Р. Булдаевта үгэ үгтэбэ. КПСС-эй Уставтай тааралдуулан, КПСС-эй реском ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдээр КПСС-эй республиканска комитедэй нимэ комиссинуудые байгуулба: партийна байгуулалтын асуудалнуудай талаар (комиссиин түрүүлэгшэ **Л. В. Потапов**, КПСС-эй рескомой нэгэдэхи секретарь); үзэл сурталай хүдэлмэриин талаар (комиссиин түрүүлэгшэ **Л. Ч. Нимаева**, КПСС-эй рескомой секретарь); социально-экономическа политикын талаар (комиссиин түрүүлэгшэ **В. Б. Лыкшитов**, КПСС-эй рескомой секретарь); аграрна политикын талаар (комиссиин түрүүлэгшэ **В. А. Иванов**, КПСС-эй рескомой секретарь).

Рескомой гэшүүдэй нэгэ комиссиһаа нүгөөдэдэ орохо асуудалнуудые шиидхэхэ эрхэ комиссинуудта үгтөө.

Зүбшэхэ зүйлэй гурбадахи асуудалаар КПСС-эй рескомой секретарь **В. Б. Лыкшитов** мэдээсэл хэбэ. Республиканска тоосоото-һунгалтын XXXV партийна конференци, тэрэнии түрүүшын уншалгаар үндэһэн болгожо абаад, «КПСС-эй Буряадай республиканска организациин ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдые», хэлэгдэһэн ажаглалтанууд болон дурадхалнуудые хараадаа абажа, хүсэндэнь оруулхые шэнээр һунгагдаһан КПСС-эй рескомой болон Хиналтын комиссиин гэшүүдтэ даалгаһан ба нэгэдэмэл пленум дээрэ баталан абахыень дурадхаһан байгаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Документые хүсэндэнь оруулха хүдэлмэридэ рескомой болон Хиналтын комиссиин олон гэшүүд, конференциин делегадууд хабаадуулагдаһан байна. Заһагдаһан проект КПСС-эй рескомой бюрогой заседани дээрэ хаража үзэгдөөд, пленумдэ хабаадагшадта үгтэһэн байгаа.

Дурадхагдаһан проектые зүбшэн хэлсэхэ талаар Буряадай эрдэмэй түбэй лабораторииe даагша Н. М. Белоколодов, Хяагтын районой «Дружба» колхозой парткомой секретарь В. Б. Тугульдуров, КПСС-эй Баргажанай райкомой нэгэдэхи секретарь С. Л. Гатапов, Улаан-Үдын авиационно үйлэдбэриин нэгэдэлэй таһагай начальник А. В. Лавов, ВСТИ-гэй инженерно-экономическа факультедэй декан Н. И. Атанов, КПСС-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь Д. Ч. Боросгоев, КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой нэгэдэхи секретарь В. А. Никулинских, арадай депутадуудай Гусиноозерскын городской Соведэй түрүүлэгшэ А. В. Черняховский, авиационно үйлэдбэриин нэгэдэлэй ахамад технологой орлогшо В. И. Ильин, Буряадай эрдэмэй түбэй президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Н. Б. Чимитдоржиев, Буряадай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ В. Б. Саганов, авиационно үйлэдбэриин нэгэдэлэй генеральна директор Ю. Н. Кравцов, КПСС-эй Ахын райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Ш. Дабаев үгэ хэлэһэн байнад.

Саашанхи зүбшэн хэлсэлгэ партиин республиканска комитедэй шэнээр эмхидхэгдэһэн комиссинуудай болон Хиналтын комиссиин заседаниннууд дээрэ үргэлжэлүүлхэ гэһэн шиидхэбэри абтаба. Тэрэнэй һүүлээр пленумэй пленарна заседани дээрэ комиссинуудай зүгһөө В. Р. Булдаев, ВСТИ-гэй философиин кафедрые даагша В. В. Мантатов, В. А. Уланов, Д. Ч. Боросгоев үгэ хэлээ.

«КПСС-эй Буряадай республиканска организациин ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдые» пленум баталба.

Ойрын сагта бэелүүлэгдэхэ ажал ябуулгын тодорхой программануудые, нютагай эрхэ байдалые хараадаа абан, зохёон табижа, баталан абахыень, тэдэнии бүрин гүйсэдөөр дүүргэхыень КПСС-эй райкомуудта, Гусиноозерскын горкомдо, партийна эхин эмхинүүдтэ дурадхагдаа.

Нэгэдхэмэл пленум Союзна хэлсээнэй хараа бодол тухай рескомой секретарь Л. Ч. Нимаевагай мэдээсэл шагнаба.

Союзна хэлсээнэй проектые дэмжэһэн резолюци пленум нэгэн дуугаар абажа, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1990 он) Пленумэй «Союзна хэлсээнэй хараа бодол ба партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» тогтоолые һайшааба. Хэлсээнэй проект болон декабриин Пленумэй дүнгүүдые партийна эхин бүхы организацинуудта зүбшэн хэлсэхыень, хүн бүхэндэ ойлгуулхыень, ССР Союзые заһандань үлөөхэ ба залан сэхээр шэнэлхэ гэһэн партиин хараа шугамые, бүхы шатын соведүүдээр дамжуулан, бэелүүлхэдэнь коммунист-депутадуудта бодото туһаламжа үзүүлхыень КПСС-эй республиканска, городской болон районно комитедүүдтэ пленум дурадхаба.

Энээгээр КПСС-эй республиканска комитедэй болон КПСС-эй республиканска организациин Хиналтын комиссиин пленум өөрынгөө хүдэлмэри түгэсхэбэ.

Советскэ Социалис Республикануудай Союзай Президентын Указ

1991 ОНДО ПРОДУКЦИ ЭЛЬГЭЭХЭ АЖАХЫН ХЭЛСЭЭНҮҮДЫЕ БАТАЛАЛГЫН ХАНГАЛТАГҮЙ БАЙДАЛЬАА УЛАМЖАЛАН, ҮЙЛЭДБЭРИИН ЭМХИ ГУРИМГҮЙ БОЛОЛГЫЕ ЗАЙСУУЛАН САРАХА ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

1991 оной ажахын хэлсээнүүдые баталалга ехэ хожомдожо байна. Энэмнай арадай ажахын бүхы һалбаринуудые нилээд түгшүүрилтэй байдалда оруулна. «1990 оной IV кварталда болон бүхыдөө 1991 оной туршада ажахын холбоонуудые тогтууритай болгохо талаар хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Президентын 1990 оной сентябриин 27-ной Указ хангалтагүй муугаар бэелүүлэгдэнэ.

Тохёолдоод байһан оршон байдалые эрид шууд заһаруулха ба 1991 ондо арадай ажахын бүхы һалбаринуудай предприятинуудай таһалгаряагүй хүдэлмэриие хангаха зорилготойгоор **нигэжэ тогтооноб:**

1. Тэдэнэй ямар албан зургаанда мэдэлтэй байһанһаа ба ямар газарта оршодогһоо дулдыдангүй гүрэнэй предприятинууд, нэгэдэлнүүд болон организацинууд, гүрэнэй хэрэглэмжэдэ эльгээлгэтэй ба тогтонижоһон ажахын холбоонуудтай зохилдуулан, түбэй газарһаа хубаарилагдадаг продукциин лимидүүдэй ёһоор 1991 оной хэлсээнүүдые 1990 оной декабрь һарада заатагүй баталха ёһотой.

Эдеэ хоолой ба арадай хэрэглэмжын эдеэ хоолой бэшэ эд бараануудые оруулалсан, продукци эльгээхэ талаар баталагдаһан хэлсээнүүдэй хүсые 1991 оной нэгэдэхи кварталда 1990 оной хэмжээгээр ба номенклатурын ёһоор һунааха. Тиихэдэ түбэй газарһаа хубаагдадаг нөөсэнүүдэй лимидүүд ба тушаалгын хэмжээнүүд саашадаа 1991 оной II-IV кварталнуудта тододхогдохо байна.

2. Продукци эльгээхэ талаар ажахын холбоонуудые хазагайруулха, нютагууд болон предприятинуудай хоорондо продукцяараа сэхэ андалдаха, бусад нютагуудта продукци эльгээлгые хорихо ябадал үүсхэдэг союзна албан зургаануудай, засагай республиканска болон нютагай зургаануудай шиидхэбэринүүд 1991 ондо үнэн бэшэ гэжэ тоолохо.

3. Үйлэдбэри дээрэ тогтонижоһон холбоонуудай хэмжээнүүдые тэрэ зандань байлгаха шадалтай номенклатурын ба хэмжээнэй талаар материальна нөөсэнүүдые гадаадаһаа 1991 ондо худалдажа абаха хэлсээнүүдые баталалга 1990 оной декабрьда СССР-эй правительство хангаха ёһотой.

Союзно-республиканска валютна комитедүүд энэ зорилгоор валютна мүнгэ олохо аргануудые тодорхойлхо ушартай. Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленность, мүн тэрэшэлэн хими болон арадай хэрэглэмжын эд бараа, эм дом таһалгаряагүйгөөр гаргалга хангадаг бусад һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэглэмжэдэ нэн түрүүн тэдэ зорюулагдаха ёһотой.

4. Тогтоогдоһон лицензигүйгөөр, хэмжээнһээ үлүүгээр болон баталагдаһан хэлсээгүйгөөр гадаадада түүхэй эд болон материалнуудые гаргалгые хорихо шанга хэмжээнүүдые зохёон табижа, бэелүүлхыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

Совет Социалис Республикануудай Союзай Президент М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1990 оной декабриин 14.

Мүнөөдэр — Энергетигэй үдэр

Уншагшын түрүү бэшэг

…ЙДАМТАЙГААР ХАНГАХЫН ТУЛА

Түбэй электросетиин коллектив …тайн, Ивалгын, Мухар-Шэбэрэй, За… районуудые, Улаан-Үдын промыш… түмэр замай предприятинуудые … элшэ хүсөөр хангадаг юм. Жэ…шада бүхыдөө 1 миллиард 500 мил…ловатт-час электрын элшэ хүсэн хэ…эдтэ дамжуулагдана. Коллективтэ… …0 хүн ажалладаг. Тэрэ тоодо 200 …районуудай электросетьнүүдтэ, …ь Улаан-Үдэдэ хүдэлнэ. Электро…тэ тодхогдоһон түхеэрэлгэнүүд …аар хэрэглэгшэдые ядамаггүйгөөр … арга боломжотой юм.

…ые элшэ хүсөөр найдамтай һайнаар … тула телесигнализациин, телеме… теле-хэмжүүрлэлгын, теле-хүтэл… хэрэгсэлнүүд хэрэгтэй болодог …энэнэй тула промышленна байшан …болонобди. Эндэ заһабарилга-ашаг… пункт (РЭП), заһабарилга-үйлэдбэ…аза (РПБ) түбхинэхэ ёһотой. Үйлэд… үндэһэ һуурие хүгжөөхын тула …ш хүдэлмэри хэгдэнэ гэжэ хэлэл…эрһэн табан жэлэй туршада үй…ин үндэһэ һуури хүгжөөхын тула …н түхэриг ашаглагдаһан байна. … РЭС-тэ заһабарилга-ашаглалгын …85—1987 онуудта баригдажа, ашаг… оруулагдаа һэн. Гадна Мухар-Шэ…йонно электросетьдэ мүн лэ нимэ …ябди. Загарайн РЭС-тэ ажахын … нимэ түхеэрэлгэ баригдаһан юм. «Агропромстрой» нэгэдэлэй туһа… Тарбагатайн районно электросеть… бодхоогдоно. Эдэ районуудта баа… ашаглалгада тушаахада, бүхы …ятинуудта телесигнализациин, те…икын гэхэ мэтын түхеэрэлгэнүүд хү…жэ эхилхэ байна. Тиигэжэ бүхы …жэдээ элшэ хүсөөр найдамтайгаар … шадахабди. Гадна диспетчерэй …рние автоматизацилха «Гранит» тү…хеэрэлгэ 1991 оной эсэс болотор …ада оруулхабди.

… һалбарида ёһотой анхарал хан…на гэхын аргагүй. Районуудай кол…хозуудые, промышленна предприя… электрын элшэ хүсөөр хангахын …н гал дамжуулдаг лини хада уула… ой тайга соогуур, тарялан, саб…һэрэгүүр баридаг гээшэ. Тэд хо…луур оршоһон муу газарта лини, элшэ хүсэнэй объектнүүдые бариха участогуудые нютагай хүтэлбэрилэгшэдэй үгэхэдэнь, тэдэнэртэ зайн гал хэрэггүй гээд һанахаар болодог. Юуб гэхэдэ, эдэ газарнуудаар техникээр ябахын аргагүй, орёо оньһотой объектнүүдые барихань хүндэ хүшэр ха юм. Сабшалан, тарялан дээгүүр лини сэхэ бариха гэхэдэ, бүхы һайн газарнуудыемнай һалгаахатнай гээд зүбшөөл үгэдэггүй байна. Тиин эдэ газарнуудыень тойруулан барихада, хэды ехэ материалнууд гаргашалагдана гээшэб. Гэхэ зуура нэгэ авариин болобол, тэрээн хүрэтэр ошохонь хүндэр байдаг. Ой тайга соогуур лини барихада, эрилтын ёһоор, 50 метр үргэнтэй газарта модон отологдохо ёһотой. Юуб гэхэдэ, ой соо түймэрэй гү, али тэнэ аюулай болобол, энэ линидэ хүрэхэ аргагүй байха ушартай. Теэд мүнөө 25 метртэ хүргэхэ эрилтэ табидаг болоо. Иимэ хэмжээнэй бэелүүлэгдэбэл, али нэгэ гэнтын аюулай болоходо, линиин утаһан таһалагдажа, элшэ хүсөөр хангалга таһалдуулагдаха жэшээтэй гээшэ.

Республикын дүрбэн районуудта оршоһон электротехническэ түхеэрэлгэ, лининүүдые һайнаар хангажа байхын тула хүсэд хүрэхэ автомашина, түлишэ, тоһодолгын материалнуудтай байха ёһотой. Теэд ямар нэгэ райондо заһабарилга хэхээ ошохын тула нийтын транспорт хэрэглэхэ баатай бологдоно. Түлишэ, тоһодолгын материалнуудай һарын нормын 20 процентыень үгэхэдэнь, яагаад өөһэдынгөө автотранспорт хэрэглэхэбибди. Арадай ажахые элшэ хүсөөр хангажа байһан предприятиие эдэ бүгэдөөр гүйсэд хангаха арга боломжо олохо хэрэгтэй. Хэдэн зуугаад литр түлишэ гамнаһанһаа боложо, арадай ажахы ехэ хохидолдо ороно гээшэб.

Ашаглагдажа байһан электротехническэ түхеэрэлгэнүүдтэ, лининүүдтэ хүн зоной зүгһөө харюусалгагүйгөөр хандаха ушарнууд үзэгдэнэ, тиигэжэ элүүр энхэдэнь аюултайшье, арадай ажахыда ехэ хохидолтойшье байна ха юм. Жэшээлхэдэ, 2-дохи ТЭЦ-эй хажууда оршодог 220 киловольтын линиин баханые барилгын СУ-230 эмхиин хүдэлмэрилэгшэдэй унагаахада, электрын элшэ хүсөөр хангалга таһалдуулагдажа, тэрэнэй барилгада хүдэлдэг подразделенинүүд миин байха баатай болоо һэн. Мүн энээнһээ боложо, Тарбагатайн, Ивалгын районууд, Улаан-Үдын Октябрьска районой зарим кварталнууд 2 часай туршада элшэ хүсөөр хангагдангүй байгаа. Энэ авари усадхахын тула гурбан районуудһаа хүдэлмэрилэгшэдые асараа һэмди. Манай объектнүүдтэ түсэбөөр хараалагдаһан заһабарилга саг соонь тэдэнэр хэхэ ёһотой гэжэ үшөө дахин һануулха байнаб.

Саашадаа арадай ажахые элшэ хүсөөр найдамтайгаар хангахын тула хүсэ ехэтэй подстанцинууд баригдахаар хараалагданхай. 220 киловольтын «Северная» подстанци, «Северная-Медведчиково» гэһэн участогта 110 киловольтын лини барихада, Улаан-Үдэ хото нимэ линеэр бүһэлэгдэжэ, һайнаар хангагдадаг болохо юм. Сэлэнгэ мүрэнэй зүүн бэедэ оршодог тосхониие хангахын тула «Бурводстройн» хажууда 110 киловольтын подстанци баригдаха юм.

Л. ГАСЬКОВА,
Түбэй электросетьнүүдэй үйлэдбэриин техническэ таһагай начальник.

РСФСР-эй Арадай депутадуудай ээлжээтэ бэшэ съезд

ТОДОРХОЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЭЙ ҮДЭР

РСФСР-эй Конституцида хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдые оруулха тухай Хуулиин проектые зүбшэн хэлсэлгэ декабриин 14-дэ РСФСР-эй Арадай депутадуудай ээлжээтэ бэшэ съездын заседанинууд дээрэ үргэлжэлһэн байна.

Үглөөнэй заседаниин эхиндэ депутадууд Андрей Дмитриевич Сахаровай дурасхаалые, минутын туршада дуугай байжа, хүндэлэн ёһолбо.

Урда тээнь съезд зүбшэлэлтын комиссиин ба депутадуудай бэлдэһэн, зөөриин харилсаануудые гуримшуулха статьягай зүбшэгдэмэл вариантнуудые хаража үзэһэн байгаа.

Тэрэнэй эсэстэ тэдэнэй нэгэн баталагдан абтаба. Тэрэ статья дотор газар, тэрэнэй баялигуудые, уһа голнуудые, ургамалай ба ан амитадай аймагуудые зөөри болгохо түхэл янзанууд диилэнхи олоной дуугаар РСФСР-эй Арадай депутадуудай съездээр гү, али бүгэдэ арадай дуугаа үгэлгөөр (референдумээр) тогтоогдодог гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Эндэ заагдаһан байгаалиин баялигуудые эзэмдэлгэ, хэрэглэлгэ ба мэдэн захиралга РСФСР-эй болон РСФСР-эй бүридэлдэ ородог республиканууддай хуулинуудаар, тэдэнэй эрхэ түлөөлэлгын хэмжээн соо абтадаг арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй актнуудаар гуримшуулагдадаг байха.

Тэрэнэй һүүлээр съезд удаадахи статьяень шэнэ найруулгатайгаар баталан абаба. Тэрээн дотор колхозуудай, совхозуудай, хүдөө ажахын кооперативна эмхинүүдэй, таряашадай ажахынуудай зөөри тухай, хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы түхэлнүүдые хүгжөөлгэдэ гүрэнэй туһаламжа тухай дүримүүд гэхэ мэтэ шухала нэмэлтэнүүд оруулагдаа.

Декабриин 13-да үдэшэлэн эрхэтэнэй зөөри ба тэрэнии үг залгамжалуулан дамжуулха эрхэ тухай, эрхэтэдэй ажал хэхэ эрхэ тухай, ажахын ажал ябуулга гуримшуулга, дээрэһээ зонхилолго гаргахагүй, ажалшадай аша туһануудые хамгаалга тухай, мүнгэн һангай политика, ажахын ажал ябуулгада хуули буса үзэгдэлнүүдые зайсуулха тухай, РСФСР-эй эрхэтэн байлга, Росеин Федерациин эрхэтэнэй эрхэнүүд тухай болон бусад статьянууд баталан абтаһан юм.

Үглөөнэй заседани дээрэ РСФСР-эй Генеральна прокурорые, РСФСР-эй Гүрэнэй ахамад арбитрые баталалга, РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшын орлогшые һунгалга тухай эмхидхэлэй асуудал зүбшэн хэлсэлгэ мүн лэ эхилһэн байна.

Декабриин 15-да съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

(ТАСС).

Коммунист Полина Георгиевна Плясунова Улаан-Үдын шэлэй заводой сталинидэй цехтэ 20 жэлдэ хүдэлжэ ябана. Тэрэ ганса ажалаа хэргэд ябадаг бэшэ, харин нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Ажалай ветеран заводой партийна комитедэй, республиканска партийна организациин Хиналтын комиссиин гэшүүнээр һунгагданхай. Цехэй үнинэй хүдэлмэришэн халаанайнгаа даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй гэшүүн П. Г. Плясунова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Корейн Республикын Президент—манай орондо

Декабриин 14-дэ СССР-эй Президент М. С. Горбачев манай орондо албанай хэрэгээр ерэһэн Корейн Республикын Президент Ро Дэ У-тай Кремль соо уулзажа, хөөрэлдөө хэһэн байна.

Хөөрэлдөөнэй үедэ тэдэ хоёр ороной харилсаануудай хүгжэлтын мүнөөнэй үе шата ба саашанхи арга замуудые, мүнөөнэй уласхоорондын политикын гол шэглэлнүүдые хоёр гүрэнэй толгойлогшонорой ямараар харадаг байһые хараа бодолой ба философско талаһаань зүбшэһэн байха юм.

Үндэр тушаалта айлшанаа амаршалха зуураа, СССР-эй болон Корейн Республикын хүтэлбэрилэгшэдэй мүнөөнэй уулзалга хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаануудта шэнэ хуудаһа нээжэ үгэнэ гээд М. С. Горбачев тэмдэглээ.

Ро Дэ У Советскэ Союзда бэелүүлэгдэжэ байгаа хубилган шэнэдхэлгын политикые һайнаар сэгнээ, энэ харгы замдань совет арадта амжалтануудые хүсөө.

Азиин-Номгон далай шадарай нютагуудай үндэһэн шухала асуудалнууд онсо анхаралтайгаар хаража үзэгдэбэ.

Корейн хахад арал дээрэхи шухала асуудалнуудые гуримшуулха шэнэ арга боломжонуудые Президентнүүд али бүхы талаһаань шэнжэлээ юм.

Шэнэ бодомжолгын политика Азиин-Номгон далай шадарай нютагтахи, Корейн хахад арал оруулалсан, оршон байдалда һайн нүлөө үзүүлнэ гэжэ Ро Дэ У мэдүүлээ. Корейдэхи байдалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ ябадалда совет дипломатиин һайн нүлөө үзүүлдэгэй түлөө тэрэ баяр баясхалан хүргэһэн байна. Корейн хоёр гүрэнүүдэй хоорондохи хөөрэлдөө үргэдхэхэ, элдэб һалбариин талаар КНДР-тэй харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ, Корейн хахад арал дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ гэжэ Корейн Республика оролдодог байха юм гээд Ро Дэ У онсолон тэмдэглээ.

Корейн Республикада албанай хэрэгээр айлшалхыень М. С. Горбачевые Президент Ро Дэ У уриһан байна.

Энэ урилгань баяр баясхалантайгаар хүлеэн абтаа.

Уулзалга нюусагүй, бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

Тэрэнэй һүүлээр хөөрэлдөөнүүд Кремль дотор бусад олон хүнүүдэй хабаадалгатайгаар үргэлжэлһэн байгаа.

Энэл үдэр СССР-эй Президент М. С. Горбачев, Корейн Республикын Президент Ро Дэ У Советскэ Союз болон Корейн Республикын хоорондохи харилсаануудай юрэнхы гол ёһонууд тухай Декларацида гараа табибад.

Албанай хэрэгэй айлшалалтын хэмжээн соо хоёр оронуудай хоорондохи худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа холбооной асуудалнуудые гуримшуулха документнүүдтэ мүн лэ гар табигдаа.

Үдэшэлэнииинь СССР-эй Президентын болон Р. М. Горбачевагай үмэнэһөө Ро Дэ У болон тэрэнэй һамганай хүндэлэлдэ сайлалга эмхидхэгдэбэ.

(ТАСС).

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ НОБЕЛЕВСКО ШАН М. С. ГОРБАЧЕВТО ДАМЖУУЛАГДАБА

МОСКВА, декабриин 14. (ТАСС-ай корр.). Мүнөөдэр Кремль соо 1990 оной Эб найрамдалай Нобелевско шан М. С. Горбачевто барюулагдаһан байна. Осло ошожо ерэһэн СССР-эй Президентын өөрынь түлөөлэгшэ, ороной гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо А. Г. Ковалев лауреадай диплом, медаль болон шангайнь мүнгэн хубиие дамжуулба. Энэ ушараар үгэ хэлэхэдэ, энэ мүнгые һаяхан абтаһан «Фьюджиин шантай» хамта эмшэлэлгын эмхи зургаануудта эльгээхэ гэһэн өөрынгөө шиидхэбэри тухай Президент соносхоһон байна. Энэ мүнгэн тэдэнэй элүүр энхые бэхижүүлхын тула үхибүүдтэ, түрүүшын ээлжээндэ экологическа талаараа тон муу байдалтай зононуудтахи үхибүүдтэ зорюулагдаха ёһотой гэжэ би һананаб гэжэ тэрэ хэлээ.

…ДАЙ ССР-эй …ХОВНО …ВЕДЭЙ …ИДИУМДЭ

Энергетикые хүгжөөхэ талаар габьятай байһанайнь түлөө Буряадай ССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1990 оной декабриин 13-най Указаар **«Буряадай ССР-эй габьята энергетик»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгоо гэбэл:

Гаврилов Григорий Ильичтэ — Түбэй электрическэ сетьнүүдэй директор,

Лаштабег Вячеслав Владимировичта — Гусиноозерскын ГРЭС-эй цехэй начальник,

Лобатов Георгий Кондратьевичта — Урда зүгэй электрическэ сетьнүүдэй үйлэдбэриин участогай мастер, Зэдын район.

Попов Николай Петровичто — Гусиноозерскын ГРЭС-эй заһабарилгын түбэй цехэй слесарьнүүдэй бригадир.

Хребтов Альберт Игнатьевичта — Улаан-Үдын 1-дэхи ТЭЦ-эй электроцехэй электрослесарь.

Үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Буряадай ССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1990 оной декабриин 13-най Указаар Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаба гэбэл:

Бурдуковский Анатолий Прокопьевичые — Түбэй электрическэ сетьнүүдэй электромонтер,

Доржиев Гомбо Кимовичые — Зүүн зүгэй электрическэ сетьнүүдэй Үдын участогай мастер.

Калашникова Лидия Геннадьевнае — Улаан-Үдын баригдажа байгаа 2-дохи ТЭЦ-эй дирекциин таһагай инженер,

Пачкин Виктор Петровичые — энергетикын болон электрификациин үйлэдбэриин «Бурятэнерго» нэгэдэлэй ахамад инженерэй орлогшо,

Пе…тов Ми…аил Энгельсовичые — Гусиноозерскын ГРЭС-эй энергоблогой ахалагша машинист,

Попов Александр Петровичые — Улаан-Үдын 1-дэхи ТЭЦ-эй цехэй слесарьнүүдэй бригадир,

Рымарев Тимофей Семеновичые — Улаан-Үдын 1-дэхи ТЭЦ-эй цехэй ахалагша мастер,

Хабдаев Григорий Дмитриевичые — Байкальска электрическэ сетьнүүдэй ахамад инженер, Кабанскын район.

БУРЯАДАЙ ССР-эй АРБАН ХОЁРДОХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ГУРБАДАХИ СЕССИИН НЭЭЛТЭ ТУХАЙ

Буряадай ССР-эй арбан хоёрдохи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сесси Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо энэ оной декабриин 17-до үглөөнэй 10 сагта эхилхэ.

Буряадай ССР-эй арадай депутадуудай районно болон городской бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо энэ оной декабриин 17-до үглөөнэй 9 саг 30 минутада болохо.

БУРЯАДАЙ ССР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Буряадай ССР-эй арбан хоёрдохи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессидэ ерэһэн Буряадай ССР-эй арадай депутадууд Соведүүдэй байшангай гурбадахи дабхартахи 408-дахи таһалга соо үглөөнэй 9 сагһаа 18 саг хүрэтэр бүридхэлдэ абтаха.

Буряадай ССР-эй арадай депутадууд сессиин нээгдэхэ үдэр, декабриин 17-до, Соведүүдэй байшангай конференц-залай фойе соо үглөөнэй 8 часһаа бүридхэлдэ абтаха.

Мүнөөдэр—Энергетигэй үдэр

ЭЛШЭ ХҮСӨӨР ХАНГАЛГА—ЭГЭЭЛ ШУХАЛА АСУУДАЛ

Соведүүдэй Бүхэроссиин VIII съезд дээрэ ГОЭЛРО-гой түсэбэй баталагдан абтаһаар 70 жэлэй ой мүнөө гүйсэбэ. Ороной түүхэдэ энэ түсэбэй ямар эхэ үүргэ нүлөө үзүүлһэн, бүгэдэндэ мэдээжэ аад даа. 1920 оной декабрь һарада абтаһан шиидхэбэринүүд ороной бүхы нютагууда, тэрэ тоодо Буряад орондо бэелүүлэгдэжэ эхилһэн гээшэ. 1925 оной май соо Посельэ һууринда «Ильичэй гэрэл» нээгдэһэн болоод байха юм. Саашадаа Хурамхаанай, Уланай, Үүрэгэй ГЭС-үүд, Улаан-Үдын ТЭЦ баригдажа эхилээ һэн. 1940 ондо республикын электростанцинуудай хүсэ шадал 23,7 мегаватта хүргэгдэжэ, 82 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилдэг байһан юм.

Буряадай совнархозой 1958 ондо абаһан тогтоолой үндэһөөр «Бурятэнерго» управлени байгуулагдажа, Борис Степанович Бутин түрүүшын эрхилэгшээр томилогдоо һэн. Тэрэ сагһаа хойшо энергетикэ түргэнөөр хүгжөөгдэжэ, 1970 ондо республикын бүхы һууринууд, тосхонууд электрификацилагдаа. Тиигэжэ элшэ хүсэ нэгэдэлэй найдамтайгаар хангаха, энергосистемые хүгжөөхэ хүдэлмэри үргэнөөр хэгдэжэ эхилһэн байна. Станислав Александрович Мельниковэй хүтэлбэри доро энэ хүдэлмэри эхилээ һэн. 1970 гаран онуудта республика соо элшэ хүсэнэй шэнэ предприятинууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Гусиноозерскын ГРЭС-эй түрүүшын энергоблок 1974 ондо ашаглалгада тушаагдаад, зайн гал ехээр үйлэдбэрилжэ эхилээ һэн. Мүнөө Сибирь соо үйлэдбэрилэгдэһэн бүхы элшэ хүсэнэй 3 процентые Буряад орондо электростанцинууд үйлэдбэрилнэ гээшэ. Тиигэбэшье арадай ажахые, Забайкалин хүн зониие элшэ хүсөөр хангалгада эдэ станцинууд гол нүлөө үзүүлдэг юм. «Бурятэнерго» нэгэдэл Буряадай ССР-эй бүхы районуудые хангана, Эрхүүгэй областиһоо Шэтэ руу элшэ хүсэ дамжуулна. Мүн Монголой Арадай Республикада зайн гал эльгээнэбди.

Республикын арадай ажахые элшэ хүсөөр жэгдэ һайнаар хангахын, электростанцинуудай хүдэлмэри олон талаар тэгшэ болгохын, ашаг үрыень дээшэлүүлхын тула энергетигүүд горитой оролдолго гаргадаг. Гэбэшье энэ талаар хэмжээнүүдэй абтажа, бэелүүлэгдэжэ байбашье, электростанцинуудай хүдэлмэри, бүхэли энергосистемэ найдамтайгаар хүдэлнэ гэжэ хэлэхэнь эртэ ха. Тиин элшэ хүсөөр хангалга хараһан ушарна гүм. Энээнэй гол шалтагаан нэгэн гэхэдэ, Гусиноозерскын ГРЭС-эй түрүүшын энергоблогуудай хүдэлмэри эрхим проектнэ бэшэ түлишэ дээрэ хүдэлдэгтэй, түхеэрэлгэнүүд түргөөр эбдэржэ, заһабарилгын, һэльбэн шэнэлэлгын хүдэлмэри ехээр хэгдэнэ бшуу. Жэшээлхэдэ, 1988 ондо тус станцида заһабарилгын, һэльбэн шэнэлэлгын ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ, 7,2 миллион түхэригэй гарзада ороо һэмди. 5-дахи энергоблогто ушарһан гэнэ усалай хойшолонгуудые усадхахын тула нилээн ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдаа. Элдэб гэнтын аюулай болохогүйн тула һайн шанартай, бага үнэһэтэй шулуун нүүрһээр станцинуудые хангаха хэрэгтэй болоно. 2-дохи ТЭЦ-эй, ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй ашаглалгада оруулагдахада, 2005 ондо 11,8 миллион тонно нүүрһэн хэрэгтэй болохо. Тэрэ тоодо 8,5 миллион тонно Түгнын уурхайн шулуун нүүрһэн оролсоно. Байгша ондо 4,5 миллион тонно нүүрһэн хэрэглэгдэхэ юм. СССР-эй Минуглепромой мэдээсэһэнэй ёһоор, саашадаа «Бурятэнергын» эрилтэ хэрэглэмжэ гүйсэд дүүрэнээр хангагдаха байна.

Түбһөө дулаагаар хангалгые үргэдхэхын тула бага бэшэ хүдэлмэри хэгдэнэ, хэгдэхэшье юм. Энергосистемын предприятинуудһаа Улаан-Үдэ, Гусиноозерск хотонууд, Каменск тосхон дулаагаар хангагдана юм. Албан зургаануудай коммунальна котельнэнүүдһээ бусад хото, тосхонууд хангагдадаг юм. Элдэб албан зургаануудай 380 котельнэ жэлэй туршада 4735 мянган гигокалори дулаанай элшэ хүсэ үйлэдбэрилнэ бшуу.

2000 он болотор Улаан-Үдэ хотые дулаагаар хангаха схемэ Минэнерго 1988 ондо зохёогоо һэн. Тус схемын ёһоор, 1995 он болотор 1-дэхи ТЭЦ-эй түхеэрэлгэнүүд шэнэлэгдэхэ, 2-дохи ТЭЦ-тэ 860 гигокалори дулаанай элшэ хүсэ часай туршада гаргадаг болохо, мүн зарим промышленна котельнэнүүд үргэдхэгдэхэ, һэльбэн шэнэлэгдэхэ, дулаа дамжуулдаг 31 километр магистральна сетьнүүд баригдаха, һэльбэгдэхэ ёһотой. 1996—2000 онуудай туршада 2-дохи ТЭЦ үргэдхэгдэжэ, 1900 гигокалори дулаанай, 1110 мегаватт электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилдэг болохо, зарим промышленна котельнэнүүд үргэдхэгдэхэ, 56 километр утатай дулаанай сетьнүүд баригдаха, һэльбэн шэнэлэгдэхэ юм. Схемээр хараалагдаһан программые бэелүүлбэл, хүн зоной ажаһуудаг микрорайонууд дулаагаар һайнаар хангагдаха, экологическа байдал һайжаруулагдаха, байрын гэрнүүдые олоор бариха, нэгэ үгөөр хэлэбэл, республикын ниислэл хотын социальна хүгжэлтын зорилгонуудые бэелүүлгэдэ горитой нүлөө үзүүлхэ байна бшуу.

Байгал далайн эрье шадархи һуурин, тосхонуудые, промышленна, хүдөө ажахын предприятинуудые дулаагаар хангаха асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэй. Эдэ һуурин, тосхонуудай гэр байрын-коммунальна ажахын объектнүүдые электрын, дулаанай элшэ хүсөөр хангалгада оруулха гээд Байгал далай хамгаалха талаар гүрэн түрын баталан абаһан тогтоол соо хараалагданхай. Байгалай эрье шадарай предприятинуудые, колхоз, совхозуудые дулаагаар хангахын тула 155 электрокотельнэ бариха, 45 мянган электрокотел тодхохо хэрэгтэй юм.

Республикын хүдөө ажахые элшэ хүсөөр хангалга хүгжөөгдэнэ. Хүдөө ажахын элшэ хүсэ хэрэглэлгэ һүүлэй арбан жэл соо 1,7 дахин дээшэлээ. Бүхы колхоз, совхозуудай, хүдөө ажахын предприятинуудай 99,7 процентнь элшэ хүсөөр мүнөө хангагдана гээшэ. Хүдөө нютагуудта энергетическэ бааза байгуулагдажа, ажалшадай хүдэлмэри оньһожоруулха, хүнгэдхэхэ арга олгоно. Теэд энэ арга боломжо гүйсэд хэрэглэгдэнэ гэжэ хэлэхын аргагүй юм.

Оршон тойронхи байгаали хамгаалха талаар зохёогдоһон хэмжээ ябуулгануудые саг соонь бэелүүлхэ хэрэгтэ «Бурятэнерго» нэгэдэл тон ехэ анхарал хандуулдаг юм. Байгал далайн байгаалиин нөөсэнүүдые хамгаалха талаар абтаһан тогтоолой ёһоор, станцинуудай соргонуудһаа гарадаг хорото бодосуудые баридаг түхеэрэлгэнүүдые СССР-эй Минэнерго Минхиммаштай, Минтяжмаштай суг зохёохо ёһотой. Улаан-Үдын ТЭЦ-тэ, Гусиноозерскын ГРЭС-тэ болоод Байгал шадар оршодог энергопредприятинуудта эдэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдохо юм.

Мүнөө республикын энергетигүүдэй урда орёо зорилгонууд табигдана. Дэлгүүрэй экономикын эрхэ байдалда манай һалбариин тогтууритайгаар хүдэлхын тула бүхы хэмжээнүүдые «Бурятэнерго» нэгэдэл абажа байна. «СССР-тэхи Зөөри тухай», «Газар тухай» Хуулинуудай ёһоор, энергосистемын объектнүүдэй эзэлдэг газарай хэмжүүр тодорхойлогдожо эхилээ. Газар хэрэглэһэнэй түлөө түлбэриин хэмжээе нютагай органуудай тодорхойлхын тула энэ хүдэлмэри хэнэбди. Манай һалбариин продукцида (электрын, дулаанай элшэ хүсэндэ) ямар үнэ сэн ба тариф тогтоогдоһонһоо республика соо энергетикэ хүгжөөлгэ, «Бурятэнерго» нэгэдэлэй предприятинуудай байдал дулдыдаха болоно бшуу. Байгаалиин нөөсэнүүдые хэрэглэһэнэй, оршон тойронхи байгаали бузарлаһанай түлөө түлбэриие Буряадай ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ суг тогтоохо ёһотойбди. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай һалбариин хүндэ байдалда ороһонһоо уламжалан элшэ хүсэ хэрэглэһэнэй түлөө тарифууд дээшэлүүлэгдэбэ гэжэ нютагай Соведүүд зүб ойлгохо ёһотой.

С. ЛЕГОСТОЕВ,
«Бурятэнерго» нэгэдэлэй ахамад инженер,
А. ШКОРИН,
нэгэдэлэй үйлэдбэриин-техническэ таһагай мэргэжэлтэн.

Партиин нэрэ хүндые арш

АРАД ЗОНОЙ ТАЛЫЕ АДЛЯАР ХАРАХА

Манай орон дотор демократиин үргэнөөр дэлгэрһэн тула хүнүүдэй Коммунис партиин зэргэһээ гаралга олониие гайхуулхаяа болинхой. Гэбэшье манай округой партийна ажабайдалда һаяхан болоһон ушар нютагайхидаймнай анхарал гансата татаба. Ушар юуб гэхэдэ, үзэл сурталай хүдэлмэри олоной дунда нэбтэрүүлхэ үүргэтэй, партиин туһалагша гэжэ урдандаа тоологдодог байһан хэблэлэй хэдэн хүдэлмэрилэгшэд партиин зэргэһээ гараба.

Тодорхойлбол, «Толон» газетын харюусалгата секретарь, һая болотор коллективэйнгээ партийна эхин эмхиин секретариин уялга дүүргэжэ ябаһан Б. Б. Батожапов, «Агинская правда» газетын харюусалгата секретарь З. Баранова, «Толон» газетын корреспондент, урда тээнь Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедтэ ажалладаг байһан Д. Т. Анандаев, мүн окружной типографиин хүдэлмэрилэгшэ В. Лыгденова гэгшэд ажабайдалаа гөөр шэнжэлһэнэй эсэстэ иимэ ши[…] абаба.

Ямар шалтагаанаар эдэнэр Коммуни[…] тиин зэргэһээ гараба гээшэб? Бултан[…] намжаһаа тобшолол хэхэдэ, эдэнэр х[…] хүдэлмэрилэгшэд байһан тула, ямар[…] бүлэгэй гү, али партиин тала хойшо[…] риха аргагүй болоно. Газетэ гээшэмнай гой бүхы зоной талые адляар хараха, гыень үмэгшэлхэгүй, тэдэнэй баяр, уйдхар гашуудалые адли тэгшэ хуб[…] ёһотой ха юм. Коммунист-журнал[…] партиин мэдэлдэ, партиин нүлөөн до[…] хадаа, дээрэ дурсагдагша ёһые бари[…] шаданагүй гэжэ мэдүүлдэг байна бшуу[…] нэй мэдүүлһэнэй ёһоор, хэблэл хадаа[…] ниитэ арад зоной мэдэлдэ байха ёһо[…] ха.

Б. ГАРМАЖ[…]

ҮЛҮҮ АЛЬГА ТАШАЛГАГҮЙГӨӨР

Зэдын районой тараан ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнһөө

Декабрь һара барагдаха тээшээ боложо, арбан хоёрдохи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй һүүлшын үдэрнүүд тоологдожо захалба. Эгээл энэ үедэ эдеэ хоолой талаар орон соо орёо хүндэ байдалай тушаалдаан соогуур үнгэрһэн, 1990 оной хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолжо, саашадаа үргэлжэлхэ ажалайнгаа хараа зорилгонуудые, арга боломжонуудые хаража үзэхэ саг ерэбэ гээшэ.

Урданайхидал адли юрэл дээдын зургаануудай, гүрэнэй урда тоосохын тула гү, али өөрынгөө тушаалай уялгые дүүргэхын тэдысэ урэ дүнгүүдые тордиһогүй тоолоод гарадаг заншалнай хойшоо гараа. Һайн урэ дүнгүүд туйлагдаа гэжэ үлүүсэ хүхихыншье аргагүй. Юрэдөөл, бодото байдалые сэхэ рүүнь, нюун нөөнгүй хэлсэхэ, үнэн зүбөөр олондо мэдээсэхэ саг хүрэжэ ерээ бшуу.

Эгээл иимэрхүү шэглэлтэйгээр, үлүү ехэ альга ташалгагүйгөөр Зэдын районой тараан ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэргэгдөө гэжэ хэлэхээр.

Тус суглаае мэнэ һаяхан КПСС-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаһан С .Б. Жаргалов нээжэ, тобшохон үгэ хэлээ.

Районой агропромышленна нэгэдэлэй (АПО-гой) соведэй түрүүлэгшэ Ю. А. Фомин удха ехэтэй, тодо ойлгосотой, ажалайнгаа байдалые бодото дээрэнь зүбөөр харуулһан, зарим туйлалтануудаа, дутуу дунданууд, арга боломжоёо, зорилгонуудаа һайса тэнсүүлэн сэгнэһэн элидхэл хэжэ, суглараашадые ехэтэ һонирхуулба. Эндэ ажахынуудай таряашад, механизаторнууд агрономическа албанай мэргэжэлтэд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд сугларһан байгаа.

«Хилээмэн — хамаг баялигай эхин» гэжэ хэлсэдэг байнабди. Элбэг ехэ хилээмэ, талханай байһан газартал хамаг юумэн урагшатай, баян дэлгэр, мяха, тоһонһоо эхилээд, эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүд элбэгжэдэг. Садхалан байхадаа ажаллахадашье урматай гэжэ хүн зон дэмы хэлсэдэггүй.

Эгээл тиимэһээ Зэдын районой ажалшад ороохо тараанай ургаса дээшэлүүлгэдэ онсо анхарал хандуулна. Энэ 1990 ондо эндэхи ажахынууд 35.076 гектарта таряа тариһан юм. Байгаалиин сагай уларилай тон муу байһан дээрэһээ 13.187 гектарай ургаса хосоржо, голодоһондо гаргагдаа. Илангаяа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо таригдаһан 1628 гектар тараанай аяар 1144 гектарынь, «Коммунизм» колхоздо 3128 гектарай 1361 гектарынь, Октябриин 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхоздо 2700 гектарай 1814 гектарынь, Борьёогой совхоздо 6190 гектарай 3200 гектарынь ган гасуурта дайрагдажа, аадарай уһа, үсэртэ угаагдажа, нуража. гэмтээ, һалан хосороо. Энээнһээ боложо, район соо тарялангай гектар бүхэнһөө оройдоол 10 центнер, хуряагдаһан газарай гектар бүхэнһөө 16 центнер ургаса абтаа.

Гэбэшье байгаалиин уларилда дайрагдаагүй газарһаа яһала элбэг ургаса абтаа. Жэшээлбэл, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, Гармаевай нэрэмжэтэ совхоздо, Оёорой совхоздо, Октябриин 60 жэлэй нэрэмжэтэ колхоздо тарялангай гектар бүхэнһөө 20,6—27,8 хүрэтэр центнер тараан сохигдоо юм. Иимэ ургаса гол түлэб хахалагдажа амаруулагдаһан сэбэр паар дээрэһээ абтаа. Паарые саг соонь һайнаар хахалһан, буртаг ногоогүй, сэбэр байлгаһан, үтэгжүүлһэн газартал ямаршье уларилтай жэлдэ яһала һайн ургаса хуряагдана гэжэ энэ жэлэй дүнгүүд үшөө дахин гэршэлбэ. Энэ талаар Ленинэй ,XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Мир» колхозууд, Борьёогой, Оёорой совхозуудые онсолон тэмдэглэхээр. Эдэнэр паараа хахалжа һуранхай, тэндэһээ элбэг ургаса абажашье амташанхай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ районой ажахынуудай ондо ондоо байгаалиин уларилтай, газарайнь хүрьһэнэй үрэжэлэйшье адли бэшэ хадань ургаса хуряалгын дүнгүүд гурбан бүлэг болгогдон согсологдоно. Жэшээнь, нэгэдэхи бүлэгэй ажахынуудай тракторно-тараан ажалай бригадануудай дундаһаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой А. Пашинскиин, 2-дохи бүлэг сооһоо Гармаевай нэрэмжэтэ совхозой Н. Д. Мункуевай бригаданууд эрхимлэбэ. Эдэнэр даалгагдаһан газарайнгаа гектар бүриһөө 20,8—23 центнер ургаса хуряажа, таряа үйлэдбэрилхэ даабаряа 101—117 процент дүүргэбэд. Комбайнёрнууд сооһоо В. Н. Сукнев, (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), С. Я. Галданов («Коммунизм» колхоз) В. В. Тютькин (Боциин совхоз) үндэр бүтээсэ туйлаа гэжэ онсо тэмдэглэгдэв.

«Мир» колхозой арендатор-механизатор В. Б. Батуев тарялангай гектар бүриһөө 24 центнер, Зэлтэрын совхозой С. Я .Селецкий —19 центнер эрхим шанартай ороохо хуряажа шадаа. Эдэнэр ажахынуудһаа ямаршье туһаламжа абангүй, өөһэдынгөө арга шадалаар лэ ажалаа бүтээгээ юм.

Тараанай хажуугаар, хартаабха болон огородой эдеэнэй ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үшөөл анхарал ёһоор хандуулагданагүй гэжэ элидхэл соо хэлэгдээ. Хартаабха ургуулгын хүндэ ажалһаа залхууржа, аргатайл һаань, тэрэниие тарихагүй гэжэ оролдодог хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд олдоно. Хэрбээ 1989 ондо район соо 129 гектарта хартаабха таригдаһан[…] жэлдэ тэрэнь оройдо[…] гектар хүрэтэрөө хо[…] Хартаабха хадагалха[…] хеэрэлгэтэй баазануу[…] ряаха техникэшье хү[…] ургуулха, хадагалха д[…] шэлшье багадана гэж[…] хынууд шалтаг урдаа[…]

Мүн овощ тарилга[…] бүри хороогдоно. овощ таряжа һайнаар[…] ха талаар дүй дүрш[…] боломжошье бии. Те[…] нээ хэрэглэнэгүй. Ж[…] дэ, Ториин мориной[…] хартаабхашан Г. Ф. К[…] вой бригада даалгагд[…] гектар газарай гекта[…] һөө 282 центнер ово[…] жа, түсэбтэ даабаряа[…] цент дүүргэз. Мүн[…] совхоздо М. З. Разги[…] гай бригада жэл бүр[…] овощ хуряадаг юм. Э[…] дэшье түсэбөө 132[…] дүүргэжэ шадаа. Тиих[…] нинэй нэрэмжэтэ[…] тусхай хэлсэгээр КН[…] хүн ерэжэ, өөһэдынгэ[…] һан 12 теплицэ болон[…] тар миил газар дээр[…] таряа һэн. Намар ге[…] хэнһөө 763,3 центнер[…] хуряаба. Энээнэй аша[…] колхоз 3181 центнер[…] арад зондо худалдажа[…] түхэриг олзо олоо[…] али 12 мянган түхэр[…] бэр олзо абаа. Нэгэ[…] овощой өөрынь үнэ с[…] доол 20 түхэригтэ[…] байна. Хитад нүхэдэй[…] шэлые заатагүй хэл[…] хэрэгтэй гэжэ сугл[…] һанамжална.

Саашань ниитын м[…] жээлэй ургамал ургу[…] ряалга, хойто жэлэй[…] үрэһэ бэлэдхэлгэ, хүд[…] хын машина, техникын[…] тухай дэлгэрэнгы хөө[…] болоо.

Элидхэл тушаа үгэ[…] хүнүүд: Борьёогой с[…] ахамад агроном П. И.[…] XX партсъездын нэ[…] колхозой тракторно[…] ажалай бригадын б[…] Л. А. Труднев, байгаа[…] гаалха комитедэй тү[…] А. И. Труднев, Оёор[…] хозой парткомой с[…] Н. А. Игошев, Ленинэй[…] жэтэ колхозой тракт[…] ряан ажалай бригады[…] дир А. А. Пашинский[…] гай совхозой ахамад[…] Ю. Б. Жигжитов, «За[…] совхозой кукуруза у[…] ша В. Н. Беспамятнов[…] бусад үгэ хэлэхэдээ,[…] таряа, тэжээлэй ургам[…] гуулгада бии байһан[…] далнуудые элирүүлээ,[…] гонууд, элсүүлхэ арга[…] жонууд тухайгаа тогт[…]

Суглаанай хүдэлмэри[…] шолходоо, С. Б. Жарг[…] хэрэгтэй дурадхалнууд[…] хяануудые оруулба. Д[…] экономикын харилсаан[…] хоёо яажа түргэнөөр[…] хэ, орёо хүндэ һүбэлг[…] хэ, һэргэг байхые, үшө[…] га зоригтойгоор хүдэл[…] ноо хүндэ байдалһаа[…] гаргахые хүн зоноо[…]

М. ГОНЧ[…]
манай[…]

БАЙГААЛИДА ХОРО ХҮРГЭХЭГҮЙН ТУЛА

Мүнөө дэлгүүрэй экономикодо орохо, арадай ажахые тогтууритай болгохо, эдеэ хоолой, промышленна эд бараанай эрид хомор болоһон ушар, үнэ сэнгые дээшэлүүлгэ, мүн бусадшье асуудалнууд хүн зониие хүлгүүлнэ. Тиин энэ үбэлые яажа һайнаар үнгэргэхэ тухай асуудал мартагдана хаш. Электрын, дулаанай элшэ хүсөөр хангалгада тохёолдоһон хүшэр байдалһаа уламжалан, Забайкалида энэ үбэл хүндөөр үнгэргэгдэхэнь гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. И. Рыжков, Түбэй телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглэһэн байна. Манай штатнабэшэ корреспондент К. Шопхоев Гусиноозерскын ГРЭС-эй директор Е. Карпенкэтэй уулзахадаа, энэ үбэлые ямараар үнгэргэхэ тухай хөөрэлдэһэн байна. Тэдэнэрэй хөөрэлдөөе доро толилнобди.

— Станциие үбэлэй үедэ хүдэлгэхөөр бэлэдхэлэй хүдэлмэри байгша ондо ехэ хүндэ эрхэ байдалда хэгдээ гээшэ. Олон жэлэй туршада станци проектнэ бэшэ түлишэ дээрэ хүдэлгэгдэжэ, тодхогдоһон түхеэрэлгэнүүд удаан саг соо ашаглагдангүй эбдэржэ, заһабарилгын хүдэлмэри саг үргэлжэ шахуу хэгдэнэ гэжэ хэлэлтэй. 1982 онһоо хойшо иимэ эрхэ байдалда хүдэлнэбди. Табадахи энергоблогто болоһон авари усадхалгада нилээд ехэ хүсэнүүднай хабаадуулагдаа. Энэ энергоблогто хүдэлхэтэйгээ хамта станциие үбэлэй үедэ хүдэлхөөр бэлэдхэл хээбди. Табадахи блогые һэльбэн шэнэлэлгэдэ 4,9 миллион түхэригэй нэмэлтэ гаргашанууд хэгдэһэн байха юм. Тиигэжэ октябриин 24-дэ тэрэ хүдэлгэгдэжэ эхилээ һэн. Гурбадахи энергоблок 8 һарын туршада заһабарилагдажа, ноябриин хуушаар ашаглалгада тушаагдаа. Энэ хоёр блогууд найдамтайгаар хүдэлгэгдэхэ гэжэ һананабди.

Корр.: Тиихэдээ энэ үбэлдөө электрын элшэ хүсөөр һайнаар хангагдаха болоно гээшэ гүбди!

Харюу: Үгы. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай региониие (Буряадай ССР, Шэтын область) элшэ хүсөөр хангалга доошолоо. Ушар юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдэй, байрын гэрнүүдэй олоор ашаглалгада оруулагдахада, тэдэниие элшэ хүсөөр хангаха объектнүүд баригданагүй бшуу. Хара Нуурай ГРЭС-эй ашаглалгада тушаагдатар зайн галаар хангалга доошолжо байха юм. Тиимэһээ манай станциин найдамтай хүдэлмэриһөө элшэ хүсөөр хангалга ехэтэ дулдыдаха байна ха юм. Теэд түрүүшын ээлжээнэй блогуудай саг үргэлжэ шахуу заһабарилгада байхада, найдамтайгаар хангалга хүшэр болоно гээшэ. Иимэ байдалые һайжаруулхын тула тэрэ блогуудые һэлгэн хүдэлхэ хүсэнүүд хэрэгтэй болоно. Теэд иимэ хүсэнүүдгүйбди. 6-дахи энергоблогой ашаглалгада оруулагдахада, энэ байдал хубилгадахагүй юм. Имагтал 7-дохи энергоблогые 1993 ондо бариһанай һүүлээр станциин түрүүшын ээлжээниие һэльбэн шэнэлхэ арга олдохо байна бшуу. Гэбэшье оршон тойронхи байгаалида муу нүлөө үзүүлнэ гэһэн шалтагһаа боложо, долоодохи блогой барилга удааруулагдана. Мүнөө эрдэмтэд энэ асуудалые шэнжэлээд, харюу үгэхэ ёһотой. Станциин хоёрдохи ээлжээнэй барилга зогсоохо гэһэн уряа ямаршье үндэһэ баримтагүй гэжэ хэлэхэ байнаб. Юуб гэхэдэ, хоёрдохи ээлжээнэй агрегадууд экологическа талаараа түрүүшын энергоблогуудһаа сэбэр юм. Тэдэниие түргэнөөр барижа, ашаглалгада оруулһанай һүүлээр лэ экологическа эрилтын ёһоор нэгэдэхи ээлжээниие һэльбэн шэнэлхэ арга бии болохо байна. Үгы гэбэл, экологическа байдал улам муудаха жэшээтэй бшуу. Ерэхэ жэлэй нэгэдэхи кварталда болохо научно-практическа конференци дээрэ манай станциие саашадань хүгжөөхэ гү, али үгы гү гэһэн асуудалда харюу үгтэхэ байха.

Корр.: Дэлгүүрэй экономикын эрхэ байдалда энергетигүүд яагаад хүдэлхэ юм!

Харюу: Энэ тон орёо асуудал. СССР-эй Минэнерго энэ талаар тодо заабари үгөөгүй байһаар. Минии һанахада, электрын элшэ хүсэ хэрэглэлгын тарифые хубилалга эндэ гол һуури эзэлхэ ёһотой. Холбоото Штадуудта энэ тариф дэлгүүрэй байдалһаа дулдыдан хубилгагдажа байдаг юм. Жэшээнь, түлишын сэнгэй дээшэлхэдэ гү, али үнэтүй болоходо, тариф хубилгагдадаг байна. Манда иимэ юумэн үгы ха юм. Энергетигүүдэй социальна эрхэ байдалые эрид хубилгахаар болонхой. Салин хүлһэнэй жаса, абаһан ашаг олзоёо өөһэдынгөө мэдэлээр хэрэглэхэ эрхэгүй байһаарбди. Дэлгүүрэй эрхэ байдалда өөрынгөө продукци ямар нэгэ юумээр андалдаха, валюта абаха аргагүйбди. Монголой Арадай Республика руу элшэ хүсэ дамжуулһанай түлөө юушье абанагүйбди. Манай элшэ хүсэ хэрэглэн, продукци үйлэдбэрилөөд, тэрэнээ хариин гүрэнүүдтэ худалдадаг предприятинуудай абаһан валютынгаа зарим хубиие манда үгэхэ асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэй. Гэбэшье энэ талаар ямаршье шиидхэбэри абтаагүй байһаар.

ШЭНЭЛЭГДЭХЭЭР БОЛОНХОЙ

Зураг дээрэ: ТЭЦ-эй слесарь В. Глушко.
П. БУРМАКИНАЙ фототекст.

ГОЭЛРО-гой түсэб баталһан урда тээ Буряад орондо 480 киловатт хүсэтэй элшэ хүсэ үйлэдбэрилдэг станци байһан гээшэ. Улаан-Үдэдэ 1934 ондо баригдаһан багахан электростанци түрүүшын промышленна элшэ хүсэ үйлэдбэрилжэ эхилһэн түүхэтэй. Паровоз-вагон заһабарилгын заводой барилгада бүри ехэ хүсэ шадалтай станци хэрэгтэй болоһон юм. Тиин республикын ниислэл хотодо ТЭЦ баригдажа эхилээ һэн. 1936 ондо ТЭЦ-эй түрүүшын турбогенератор ашаглалгада оруулагдажа, тэрэл жэлэй октябриин 4-дэ электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилэгдэжэ эхилээ. Мүнөө тус станци Улаан-Үдын хүн зониие, промышленна предприятинуудые электрын, дулаанай элшэ хүсөөр хангана. Иигэжэ зайн галаар хангаһанай ашаар промышленностьда, хүдөө ажахыда, түмэр замай транспортда, барилгада хэгдэдэг хүдэлмэриие оньһожоруулха, автоматизацилха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ажаһуудалдаа элдэб электротехникэ хэрэглэхэ арга олоһон байна.

Мүнөө ТЭЦ-эй бүхы турбогенератор, котелнууд болон бусад түхеэрэлгэнүүд дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэжэ байгаашье һаа, арадай ажахын ургажа байгаа эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые гүйсэд хангажа шадахагүй бшуу. Тиин 2-дохи ТЭЦ-эй түрүүшын котелой ашаглалгада оруулгые хүн зон үнинэй хүлеэнэ. 1-дэхи ТЭЦ-эй зарим түхеэрэлгэнүүд олон жэлдэ ашаглагдан хуушаржа, задалагдан абтахаар, шэнэлэгдэхээр болонхой. Теэд станциин коллектив эдэ түхеэрэлгэнүүдээ улам нарижуулжа, электрын, дулаанай элшэ хүсөөр һайнаар хангахые оролдоно. Мүнөө үдэр бүри 1-дэхи ТЭЦ-һээ гараһан 14 мянган тонно халуун уһан түмэр соргонуудаар дамжан, байрын гэрнүүдые, промышленна предприятинуудые дулаасуулна. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, байгша оной 11 һарын туршада халуун уһаар хангалга 218 мянган тонноор ехэ болгогдоһон байха юм. Түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй, бригада, участогуудай, цехүүдэй коллективүүдэй оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаар иимэ дүн туйлагдаа. Турбинын машинист П. Е. Гончаров, М. И. Архипов, котелой машинист Г. А. Жаркой, мастер С. М. Астраханцев, слесарь В. Туранов болон бусад хүдэлмэрилэгшэд түхеэрэлгэнүүдые һайнаар хүдэлгэжэ, түлишэ, элшэ хүсэ алмана.

АРЕНДНЭ ГУРИМААР

«Бурятэнергострой» трестын подразделенинүүд сооһоо барилга-хабсаралгын 3-дахи управлениин коллектив жэгдэ һайнаар хүдэлжэ, һүүлэй хоёр жэлэй туршада социалис мүрысөөндэ шалгарна.

Управлениин коллектив саашадаа улам һайнаар хүдэлхэ зорилготойгоор байгша оной хоёрдохи хахадһаа арендно гуримда ороһон байна. Ажал эмхидхэлгын түрүү гуримаар хүдэлжэ эхилһээр урмашама дүнгүүдые туйлаба. Түсэбэй ёһоор 9 миллион 53 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри жэлэй эхинһээ хэхэ ёһотой аад, үнэн дээрээ 11 миллион 268 мянган түхэригтэ хүргэжэ шадаа. Ажалай бүтээсэ түсэбөөр хараалагдаһанайхиһаа дээгүүр юм.

А. Н. Ильинкинэй хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив жэлэй эхинһээ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, социалис мүрысөөндэ шалгарна. Тэдэнэр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа 200 процент дүүргээ. А. В. Карповай бригада мүн үндэр дүнгүүдые туйлажа, удаадахи һуури эзэлбэ.

Иигэжэ управлениин коллектив байгша оной даабари дүүргэжэ, шэнэ эрхэ байдалда найдамтайгаар ажаллаха үндэһэ һууритай болохонь.

В. САЖИН,
«Энергостроитель» газетын редактор.

СОВЕТ ОРОН ДОТОР

БАРНАУЛ. Эндэ эхилһэн хизаарай партийна конференциин делегадууд Алтайн коммунистнуудай ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдтэ горитой заһабаринуудые хэхэ болоно. Энээнэй урда тээхи конференциһээ хойшо партийна аппарат нилээн хороһон, эхин партийна организацинуудай тоо үсөөрһэн байна ха юм.

ЛЮДИНОВО (Калужска область). Курск хотодо Эхэ оронойнгоо эдир хамгаалагшадта хүшөө бодхоохо хэрэгтэ эндэхи тепловоз бүтээлгын заводой комсомолшууд 1 мянган түхэриг дамжуулаа һэн. Энэнь комсомолой гэшүүдһээ суглараһан мүнгэн болоно. Хотын музейн иимэ хүшөө бодхоохо үүсхэл гаргаһан юм.

ЛЕНИНГРАД. Хотын хүүгэдэй нэгэдэхи больницын багахан пациентнүүд һуралсалдаа өөһэдынгөө сасуугаанһаа гээгдэхэеэ болибо: больницын палатануудтай зэргэлээд классууд хүдэлжэ, хоёр зуугаад үхибүүдтэ ном заана. Һургуулиин багшанарай тусхай семинар эндэ эмхидхэгдээ һэн. Энэ һайн һайхан хэрэгтэ спонсорнуудые хабаадуулхаар хараалагдана.

ДОБРОПОЛИ (Донецкэ область). Хүдөөгэй шэнэ профилакторидо таряашад, малшад, колхозой ветеранууд амардаг болобо. Тон шэнэ медико-диагностикын аппаратураар тэрэ хангагданхай. Хүдөөгэй хүн зон далайн уһанай, шабарай ванна абаха аргатай. Гадна соляри, стоматологическа, массаж хэдэг, бусад процедурна, эмнэлгын кабинедүүд бии. Областиин бүхы районуудта хүдөөгэй профилакторинууд хүдэлдэг.

МОСКВА. Ниислэлэй Кировскэ райондо ажаһуудаг дайнай ба ажалай хоёр мянга гаран ветеранууд эндэ нээгдэһэн пенсионернүүдэй социальна хангалгын түбтэ хандажа, медицинскэ туһаламжа абаха аргатай болобо. Врачай кабинедүүд, тренажернүүдаар хангагдаһан спортивна зал, түлбэригүй столово, библиотекэ Москвагай наһажаал хүнүүдэй мэдэлдэ үгтөө. Хожомоо түбэй дэргэдэ оёдолой ба нэхэлгын мастерскойнууд нээгдэхээр түсэблэгдэнэ. Дуратай һаа, пенсионернүүд тэндэ ажаллажа, мүнгэ олохо аргатай байха.

ДОНЕЦК. «Точмаш» гэһэн оборонно предприятиин продукци овощ хадагалдаг газарнуудта туршагдажа байнхай. Ондоо шэглэлтэй болгогдоһон тус предприяти дэлгүүр дээрэ ехээр хэрэглэгдэдэг арадай хэрэглэмжын зарим эд бараа бүтээдэг болонхой. Эндэ бүтээгдэһэн овощ амһарталха автомат шэнэ түхеэрэлгээр заводой партнернууд илангаяа һонирхоно. Совет түхеэрэлгэ гадаадын оронуудай түрүү фирмэнүүдэй иимэрхүү машинаһаа дутуугүй найдамтай юм. Энэ түхеэрэлгэ өөрөө овощ илгажа сэбэрлэдэг, шэгнэжэ амһарталдаг байна. Гоё целлофан пакедүүдтэ овощ хэгдээд, магазинуудта ороно. Предприятида 100 иимэ машина бүтээгдээ.

ВЛАДИКАВКАЗ. Хойто-Осетиин АССР-эй эрдэмтэдэй нэгэдэл байгуулагдаа һэн. К. Хетагуровай нэрэмжэтэ гүрэнэй университедэй болон дээдэ һургуулинуудай, автономито республикын предприятинуудай эмхи зургаануудай коллективүүд тэрэниие байгуулһан юм.

ВИЛЬНЮС. Аршаан булагуудые ба шабарай газарнуудые химическэ зүйлнүүдһээ яажа хамгаалхаб, хайшан гэжэ зүбөөр хэрэглэхэб? Палангада үнгэргэгдэһэн эрдэмтэдэй конференци дээрэ энэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Аршаан булагуудые ба шабартай газарнуудые ариг сэбэр байлгаха бүри нарин хэмжээнүүдые баталха шухала гэжэ конференцидэ хабаадагшад хэлэһэн байна.

ЛЕНИНГРАД. Эрмитажда нээгдэһэн «Болгариин эртэ урдын үнэтэ шухаг зүйлнүүд» гэһэн выставкэдэ манай ээрын VI—V зуун жэлэй үеын экспонадууд табигданхай. Ажалай зэр зэмсэгүүдые ба шабар амһартануудые, гоёолтонуудые ба ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые эндэ хаража болохо.

ТБИЛИСИ. Борис Пайчадзиин нэрэмжэтэ түбэй стадион дээрэ инвалидуудай спорти[…] цинууд хүдэлжэ захалан[…] хы хэшээлнүүд түлбэри[…] үнгэргэгдэнэ. Дүй дү[…] мэргэжэлтэд, тэрэ то[…] Ланай мэдээжэ спорт[…] хэшээлнүүдые үнгэргэд[…]

ТВЕРЬ. Ород арадай[…] ментнүүдэй оркестрну[…] ансамбльнуудай конку[…] үнгэргэгдэнэ. Арханге[…] эхилээд Барнаул хүрэтэ[…] тагуудай хүгжэмтэ ко[…] вүүд конкурсдо хаб[…] Твериин, Бежецкын, То[…] ба бусад хото городууд[…] буудта артистнууд про[…] нуудаа харуулха, хүдөөг[…] һуугшадтай уулзаха ю[…]

НОВГОРОД. «Тре[…] совхозой ажалшадай к[…] нуудта газай пеэшэну[…] хогдобо. Ушарынь[…] ажахын түб буусын к[…] шэнэ түлишөөр хүдэлд[…] лонхой. Эндэхи тосх[…] оройдоол 5 процентнь[…] гаалиин түлишэ хэрэгл[…] жэ хараада абаа һаа[…] областиин ехэ үйлэ хэ[…] лоно.

ЛИПЕЦК. Буу зэбс[…] хуряаха түсэбтэй зохи[…] дан хэрэгһээ гараһан[…] техникые ажахыда хэ[…] болохо байба. Сэрэгэй[…] кетэнүүдэй хэдэн корп[…] пецкэ областиин «Бут[…] совхоздо худалдаа һэн[…] ракетэдэ шэнгэн түлиш[…] жэ болохо.

БЕЛГОРОД. Респу[…] театральна ажабайдала[…] далнууд эндэ нээгдэһэ[…] россин зүблөөндэ хабаа[…] дай гол анхаралда бай[…] зүблөөн гурбан үдэр ү[…] лөө.

[ТА[…]

[Бу]ряадай ССР-эй Верховно Соведтэ

[Хэлэн]—УГ ИЗАГУУРАЙ ҮНДЭҺЭН

рилгын ажахын, ангай арһаар элдэб зүйлнүүдые оёлгын үндэһэ һууринуудые үзэжэ, шудалжа захалба.

«2000 он хүрэтэр буряад хэлэ заалгые саашадань һайжаруулха комплексно программа тухай» Буряадай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол хэлэнүүдые заалгые һайжаруулха, үндэһэн һургуулинуудые тон шэнэ шатада гаргаха горитой ехэ арга боломжонуудые олгохо байна. Үндэһэн һургуулиие шэнэдхэхэ, һуралсалай ба хүмүүжүүлгын хэрэгтэ эрдэмтэдэй, республикын зохёохы холбоонуудай оруулдаг хубитые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд энэ тогтоол соо хараалагдана. Холын хойто зүгтэ ажаһуудаг арадууд тушаа ажал ябуулгануудай иимэ программа бэлдэгдээ гэжэ элидхэлшэ саашадаа тэмдэглээ.

Һургуулида ороодүйһөөнь хойшо үхибүүдые түрэлхи хэлэн дээрэнь һургаха, хүмүүжүүлхэ. Имагтал һургуулида һуража байха үедэнь ургажа ябаа үетэниие үндэһэн соёл болбосоролтойнь, түрэл арадайнь гурим заншалнуудтай танилсуулха шухала. Һургуулида ороодүй хүүгэдэй үндэһэн эмхи зургаануудта хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ тусхай отделени багшанарай 2-дохи училищида нээхэ асуудал шэнжэлэгдэжэ байна. Тус отделениин һуралсалай-методическа шухала комплексые зохёохын тула багшанарай институдай, багшанарай 2-дохи училищиин, багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хабаадуулагдаха.

Һургуулинуудта, һургуулида ороодүй ба һургуулиһаа гадуурхи эмхи зургаануудта мэргэжэлтэдые бэлдэхын тула техническэ мэргэжэлэй училищинуудай нэгые уран һайханай-хамһабариин училищи болгожо хубилгахаар, багшанарай институдай буряад хэлэ бэшэгэй факультедэй дэргэдэ лицей нээхээр хараалагдана. Багшанарай институдай „буряад хэлэ бэшэгэй факультедтэ, багшанарай 1-дэхи, 2-дохи училищинуудта студентнэрые абалгые олошоруулха.

Арадай эрдэм һуралсалай, министерствын, дээдэ һургуулинуудай ректорнүүдэй ба тусхай дунда һургуулинуудай директорнүүдэй соведүүдэй орган болохо «Багша» гэжэ газетэ хоёр хэлэн дээрэ барлажа гаргаха асуудал шиидхэгдэхэ ёһотой. Тэрэ «Буряадай залуушуул» болон дээдэ һургуулинуудай олон хэһэгээр гарадаг газетэнүүдэй үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдахаар һанагашалагдана.

Учебнигууд болон хрестоматинуудые шэнээр хэблэжэ гаргахын тула конкурсын үндэһөөр багшанар, методистнууд, эрдэмтэд, уран зохёолшод хабаадуулагдана.

Үндэһэн һургуулинуудые һуралсалай-методическа номуудаар һайнаар хангалга хэблэлэй ажал ябуулгаһаа дулдыдаха юм. Министерствын хэблэлэй ажал ябуулгые һайжаруулхын тула редакционно-хэблэлэй сектор байгуулхабди. Иимэ һургуулинуудые материально - техническэ талаарнь хангалгые һайжаруулхадаа, һуралсалай хэрэгсэлнүүдые удаа дараалан шэнэлхэ шухала. Видео-аудиовизуальна хэрэгсэлнүүдые үргэдхэхөөр хараалагдана гэжэ элидхэлшэ түгэсхэлдөө хэлэбэ.

Буряадай багшанарай институдай педагогикын кафедрые даагша, профессор **Г. Ц. Молонов** үгэ абахадаа, буряад хэлэ хүгжөөхэ хүдэлмэри түсэбэй ёһоор хэдэн шэглэлээр ябуулагдаха зэргэтэй гэжэ мэдүүлээ. Үндэһэн һургуулиин эхин классуудта бүхы предмедүүд түрэлхи хэлэн дээрэ заагдаха. Удаань түрэлхи хэлэн ба литература предмедүүд болгогдожо үлөөгдэхэ ёһотой. Саашадаа городой һургуулинуудта соёлой-ёһо заншалай үндэһэ һуури дээрэ түрэлхи хэлээ зааха туршалгын хэгдэжэ байһан тухай тэрэ хөөрэбэ. Үндэһэ яһатан бүхэн түрэлхи хэлэнэйнгээ баялигые эдлэхэ ёһотой. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ түүхэтэ үйлэ хэрэг дан удаанаар һэргээгдэнэ. Эндэ хэдэн ушар шалтагаанууд бии: нютаг нютагуудта үүсхэл эдэбхитэй хүнүүд дуталдана; хуули гаргалгын ба гүйсэдхэхэ зургаанууд яаранагүй; хэблэлнүүд болон типографинуудай материально-техническэ үндэһэ һууринь һулашаг байна.

— Хоёр хэлэ (үндэһэн ба ород) хүгжөөхэ тухай ходо хөөрэлдэнэбди. Мүнөө манай республикада буряад хүнүүдэй тодорхой хубинь лэ хоёр хэлэтэй. Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудай 4—10-дахи классуудта һурадаг буряад үхибүүдэй 30 процентнь түрэлхи хэлээ мэдэхэ, харин орой-

доол 3—4 хубинь уншажа, бэшэжэ шадаха байна. Хэрбээ саашадаа иигэжэ үргэлжэлбэл, 10—20 жэлэй үнгэрхэдэ, хото городуудта буряад хэлэн хосорон һалахадаа магадгүй. Ушар иимэһээ ород һургуулинуудта буряад хэлэ заажа эхилхэ хэрэгтэй. Һүүлэй 5—6 жэл соо ород һургуулинуудта, хүүгэдэй саадуудта үзэхэ нэгэшье учебник хэблэгдэн гаргагдаагүй. Хэрбээ һургуулида ороторoo түрэлхи хэлээ мэдэхэгүй хүндэ табан жэл соо тэрэниие шудалха гээшэ айхабтар хүшэр байна. Бүхы хүн зоной буряад хэлэ үзэхынь тула идхалгын, ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй,— гэжэ БГПИ-гэй буряад хэлэ бэшэгэй факультедэй деканай орлогшо **С. М. Бабушкин** онсолон зааба.

Республикын Гостелерадиогой ахамад редактор, арадай уран зохёолшо **Д. О. Эрдынеев** үгэ хэлэбэ. Депутадуудай, олониитын һанаагаа зобожо байһан ушарые һайшаан дэмжэнэб. Буряад һургуулинуудта 4-дэхи класс дүүргэтэрээ, бидэ бүхы предмедүүдээ буряад хэлэн дээрэ үзэдэг һэмди. 5-дахиһаа 8-дахи класс хүрэтэр ород хэлэн дээрэ орожо захалдаг байгаабди. Удаань 8-дахи классай һүүлээр ямар хэлэн дээрэ һураха байһанаа өөһэдөө шэлэдэг бэлэйбди. Энэ хадаа эгээл зүб бэлэдхэл байгаа гэжэ һананаб. Мүнөө үндэһэн хэлээ һэргээхын тула яараха хэрэгтэй: нэгэдэхинь — буряадуудай ажаһуудаг нютагуудтай экономическа харилсаагаа һайжаруулха; хоёрдохинь — ниитэ нэгэн хэлэнэй холбоо тогтоохын тула багшанарые, эрдэмтэдые эльгээлсэжэ байха; гурбадахинь — үндэһэн соёл болбосоролдо түшэглэжэ, хүмүүжүүлгын хэрэгые түрүүшын ээлжээндэ табиха, удаань һуралсалай талада анхарха. Хүнэй эрхэнүүдые сахижа, ниитэ хүн түрэлтэнэй үнэтэ шухаг баялигуудта үндэһэлэн, учебнигүүдые, программануудые, толинуудые зохёохо зэргэтэйбди.

— Буряад орондо, мүн автономито округуудта ном һударай хэды шэнээн хэрэгтэй байһаниинь шэнжэлэгдээ. Ород һургуулинуудта буряад хэлэ заажа эхилхын тула үшөөл эршэмтэйгээр хүдэлхэ ёһотойбди. Педагогикодо бүхы союз дотор үзэгдэдэг предмедүүд бии: физикэ, хими, биологи... Харин республика соогоо ямар предмедүүдтэ гол анхаралаа хандуулха байһанаа бидэл шиидхэхэ зэргэтэйбди, — гэжэ республикын арадай эрдэм һуралсалай министрэй орлогшо **Е. Б. Раднаева** хэлэбэ. Удаань тэрэ эндэ табигдаһан учебнигүүдые, программануудые, словарьнуудые суглаpагшадта харуулһан байгаа. Ерэхэ жэлдэ ород һургуулинуудай 1—3-дахи классуудта үзэгдэхэ учебнигүүд хэблэгдэхэ гэжэ һануулаа.

—Хэлэн—уг изагуурай үндэһэн. Буряад хэлэ бэшэгэй факультет үргэдхэхэ, номуудые хэблэжэ гаргаха асуудалые шиидхэхэ шухала,— гэжэ Буряадай ССР-эй арадай депутат **М. Р. Чойбсонов** һанаагаа зобонгёор тэмдэглэбэ.

КПСС-эй рескомой секретарь **Л. Ч. Нимаева** һанамжаяа хэлэхэдээ, шухала ажаглалтануудые хэбэ. 2—3 жэлэй урда тээ эхилһэн хэрэгнай зарим тэды үрэ дүнгүүдые үгэжэ байна. Гэбэшье зорилгонууд ехэ. Нэгэдэхинь — манай һуралсалай программануудые шэнээр хаража үзэхэ, нэмэхэ шухала, һуралсалай түсэбүүдые һайнаар табиха. Хоёрдохинь — интернациональна хүмүүжүүлгые хүгжөөхэ. Гурбадахинь — багшанарай коллективүүдтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй.

МЖК-гай багша-хүмүүжүүлэгшэ **В. А. Хамутаев** — этнопедагогико тухай, арадай эрдэм һуралсалай городой захиргаанай методист **У. Е. Цыренова** — буряад хэлэнэй кабинедые хаа хаанагүй байгуулха тухай, Буряадай соёлой түбэй гэшүүн **П. А. Шаблин** — базова үндэһэн лицей байгуулха тухай, республикын Госкомспортын түрүүлэгшэ **В. П. Кондаков** — спортын национальна зүйлнүүдээр хүүгэдэй спортын һургуулинуудые бии болгохо тухай, Буряадай ССР-эй арадай депутадууд **В. И. Трофимов, И. С. Актонов, Б. А. Вторушин** болон бусад энэ асуудалаар һанамжануудаа хэлэһэн, дурадхалнуудые оруулһан байгаа.

Комитедэй түрүүлэгшэ **С. Б. Калмыков** заседаниин дүнгүүдые согсолходоо, буряад хэлэ үзэхэ тусхай зорилготой комплексно программа зохёохые дурадхаба.

Тус комитедэй заседани дээрэ энэ шухала асуудалаар тогтоол баталагдан абтаа.

Б.-М. ЖИГЖИТОВ.

ХУБИЛАЛТАНУУД БОЛОНО ГУ?

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ

Һаяхан Түнхэнэй районой медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй тоосоото профсоюзна конференци үнгэрбэ. Байгша жэл манай газетын хуудаһануудта медицинын байдал тухай яһала бэшэгдээ. Үнгэрэгшэ август һарада болоһон митинг бултанай һанаан бодолһоо гаранагүй. Хүндэ байдалһаа мултарха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ ха юм. Илангаяа манай мүнөөдэрэй ажабайдалаар жэшэхэдэ, сэгнэхэдэ, үнгэрһэн конференциин медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй хүшэр хүндэ байдалые тобшолбо.

Районой медигүүдэй профкомой түрүүлэгшэ, врач Т. Д. Аюшеева тоосоото элидхэл хэхэдээ, профкомой ажал, медигүүдэй ажабайдал тухай иигэжэ хэлэбэ:

— Мүнөөдэр Түнхэндэ 559 хүн ажаллана, тэрэнэй 534-иинь эхэнэрнүүд болоно. Районой медигүүдые түбэй газарһаа тусхай хубсаһаар тон муу хангана. Гэр байрыншье талаар дутуу дунданууд олон. Илангаяа Толтын, Түнхэнэй, участково больницануудай, Нилова-Пустыниин медигүүд гэр байрын асуудал эрид табина. Больницануудай материально-техническэ бааза муу зандаа. Жэшээнь, Хойто-Голой участково больницын хүдэлмэрилэгшэд үбшэнтэнэй унтари, хубсаһа гараараа угаана. Жэмһэгэй больницын ашаглагдаһаа хойшо уһаяа мори тэрэгээр зөөнэ. Тэдэндэ худаг малтажа үгэхөөр болоо ха юм. Саяанай совхоз, Жэмһэгэй сельсовет хэзээ больница тухайгаа һаналаа табихаб?!

Районой түбэй больницын зарим отделенинүүдэй байра байдал тулюур. Илангаяа моргын, эхэнэрнүүдэй түрэхэ отделенинүүдтэ хүдэлэгшэд ямар хүндэ байдалтай гээшэб.

Районой олон һууринуудта хамтын бани үгы. Жэшээнь, Нилова-Пустынь аршаанда хүдэлөөшэд үе наһаараа родоново ванна соогоо бэеэ угаадаг юм. Юундэб гэхэдэ, тэндэмнай хамтын бани баригданагүй.

Энэ жэл районой медицинын 14 хүдэлмэрилэгшэдтэ амаралтын путёвконууд профкомой зүгһөө үгтэһэн байна. Теэд энэмнай даншье һаа үсөөн гээшэ ааб даа. Тиихэдэ курорт Аршаанда медигүүдэй бэеэ аргалха реабилитационно түб нээгдэһэн байна. Иимэ түб мүншье Нилова-Пустынь аршаанда арбан хүнэй амархаар нээгдэхээр хараалагдана. Хэрэнэй түбэй больницын ахамад врач С. С-Д. Ильин үгэ хэлэхэдээ, түйлаһан дүнгүүднай хүнэй баярламаар бэшэ, дунда зэргэхэнүүд. Медигүүдэй дунда саг зуура үбшэнэй талаар бюллетеньдэ гарагшад олошороо. Үбдэһэн үхибүүдээ харууһалжа, олохон нүхэднай ажалда гаранагүй. Һэргылэлгын хүдэлмэри өөһэдһөө эхилхэ болообди гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүнөө жэл Хэрэндэ больницын хүсөөр нэгэ гэр баригдаһан юм. Ерэхэ жэл хоёр гэр баригдахаар хараалагдана. Үнгэрһэн тоосоото хаһада профкомой комиссинуудай зүгһөө нэгэшье хүн ахамад врачда хандаагүй ха юм. Профком хүмүүжэлгын, үзэл сурталай талаар хүдэлмэри һулаар ябуулаа. Профкомой гэшүүдэй һуралсалда анхарал табяагүй ха юм. Үнгэрһэн зун түбэй больницада заһабарилга хэхэдээ 150 мянган түхэриг гаргашалагдаа, тэдэнэй тоодо инфекционно отделени, физиокабинет капитальна заһабарилгада ороо.

Жэмһэгэй участково больницада врач С. И. Саламов оройдоол хоёр һарын туршада хүдэлнэ. Тэрэ үгэ хэлэхэдээ, профкомой хүдэлмэриие муугаар сэгнэбэ. Юундэб гэхэдэ, шэнэ мэргэжэлтэнэй ажал хүдэлмэридээ, байра байдалдаа түбхинэһэн тухай профком анхаралаа огто табяагүй ха юм. Жэмһэгэй больницын материальна бааза муу, медигүүд ганса эдэбхиингээ хүсөөр ажалаа ябуулна, теэд эдэбхеэр холо ошохо аалши? Мэргэжэлтэдэй хүдэлхэ кабинедүүд дутуу, байгаашье һаа түхеэрэлгэ үгытэй.

Хараһанай туберкулезно больницын врач Б. Н. Цыркунов үгэ хэлэхэдээ, Аршаанай, Нилова-Пустыниин реабилитационно центрнүүдэй хүдэлмэриие профком анхарха ёһотой гэбэ.

Больницада олон жэлэй туршада стоматологоор Н. Е. Кубасов хүдэлнэ. Тэрэ түбэй больницын партийна эхин организаци толгойлдог юм. Николай Егорович август һарада үнгэрһэн митингын эрилтэнүүд дүүргэгдээгүй гэжэ тэмдэглэбэ. Гинекологиин отделенидэ хүдэлдэг С. Б. Метанова иигэжэ хэлэбэ:

— Гинекологиин отделенидэ водопровод үгы, тиимэ ушарһаа медсестранууд үдэр бүри табан хүнэг уһа хоёрдохи дабхарта гаргана, буулгана. Жэлэй турша соо хэгдэдэг заһабарилга медигүүд ба техническэ хүдэлмэришэд отделенидээ хэнэ. Капитальна заһабарилга гинекологическа отделенидэ жэл бүри хойшолуулагдана.

Терапиин отделени даагша Д. Б. Ильина, үгэ хэлэхэдээ, больницын дэргэдэхи столоводо эдеэлхэдэ тон үнэтэй. Илангаяа манай дунда мэргэжэлтэнэй хармаан харша. Энээн тухай профком, администраци хоёр бодохо ёһотой. Медигүүдэй дунда диетическэ эдеэндэ хэрэгтэйшүүл олон. Тэдээн тухай һаналаа табиха хэрэгтэй гэбэ. СЭС-эй ахамад врач Н. Б. Зарбуев, Түнхэнэй участково больницын врач В. Ч. Хоборкова гэгшэд үгэ хэлэхэдээ дутуу дундаяа дурдажа, хүндэ байдалһаа мултарха аргаяа бэдэрхэ бодолготой байһанаа харуулба. Эд бараанай үнэтэй болоходо, эм домшье үнэтэй болошоо. Хаанаһаа, ямар аргаар үбшэн зониие эм домоор саашадаа хангаха гээшэбибди гэһэн асуудал табигдаа.

Медигүүдые түлеэгээр дутуу хангана, энэ асуудалые профком огто анхаралһаа гарганхай гэхэ мэтэшэлэн эрилтэнүүд конференциин үедэ олоор зэдэлбэ.

Районой арадай депутадуудай Соведэй түрүүлэгшэ А. Д. Моглоев үгэ хэлэхэдээ, ерээдүйн сагта Хэрэнэй «Скотоимпорт» конторо районой ажалшадта һү үйлэдбэрилхэ, Түнхэнэй совхозой бааза дээрэ районоо хангаха мяха, тоһо үйлэдбэрилхэ ажахы нээгдэхэ гэжэ суглаpагшадые баярлуулба. 1992 онһоо Хэрэндэ шэнэ түбэй больницын комплекс баригдажа эхилхэ, барилга түсэбэй ёһоор дүрбэн жэл үргэлжэлхэ гэжэ хэлэбэ. Толтын больницада баригдажа байгаа залгалаа дууһахын тула райсовет 50 мянган түхэриг һомолно.

Конференциин ажалда Хэрэнэй поссоведэй түрүүлэгшэ З. А. Машукова, партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Д. Петухов гэгшэд хабаадажа, үгэ хэлээ, асуудалнуудта харюусаа.

Суглаpагшад олон дуугаар профкомой ажал хүдэлмэри тоосоото үедэ хангалтатай гэжэ сэгнэжэ, дутуу дундатай хүдэлһэн комиссинуудта шэнэ гэшүүдые һунгаба.

Район дотор «Элүүр энхэ байдал» гэһэн программа хүсэд бэелүүлэгдэнэгүй. Нэгэшье элүүр энхын бүлгэмүүд хүдэлнэгүй. Түнхэн нютагай байгаали баян, тиимэһээ эм бэлдэхэдээ байгаалиин баялиг дутуу хэрэглэгдэнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Һая нааша манай ажабайдалда бултанай эрилтэ хангаха хубилалтанууд хүлеэгдэнэгүй ха юм. Тиимэһээ медигүүдшье өөрын ажал шэнэ сагай эрилтын ёһоор ябуулха гэжэ һанагдана.

Б. ШАРАКШАНОВ,
манай корр.

Антонина Стефановна Русина ганса библиотекын зал соо бэшэ, харин «Советская Россия» колхозой холын отаранууд, фермэнүүд дээгүүр ходо харагдадаг. Эсэхэ сусахые мэдэдэггүй энэ хүн жэлэй дүрбэн саг соо энэ

МАГТААЛТАЙ БИБЛИОТЕКАРЬ

тэрэ унаа олоод лэ холын малшадта, үхэршэдтэ, механизаторнуудта номуудые, журналнуудые, газетэнүүдые абаашадаг юм. Гадна мүнөө орон дотор боложо байһан хубилалтанууд тушаа ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байна. Колхознигууд тэрэниие дуратайгаар угтадаг, элдэбын һонин тушаа хөөрэхыень гуйдаг юм. Ганса ехэ зон бэшэ мүн һургуулиин үхибүүдшье Антонина Стефановнада дуратай.

А. С. Русина библиотекэ соогоо уран зохёолой үдэшэнүүдые үнгэргэдэг, үгышье һаа уншагшадай дунда ямар нэгэн зохёолоор үгэ буляалдаа, һонирхолтой конкурснуудые үнгэргэжэ олондо магтуулдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекарь А. С. Русина.

В. ПЛУТТЫН
фототекст.

Эрдэм, техникын эди шэди

«ГЕОФИЗИКА» ГЭЖЭ ШЭНЭ САМОЛЕТ

Арадай ажахын элдэб зорилгонуудые бэелүүлхэ, үндэр дээрэ гарадаг «Геофизика» гэжэ шэнэ самолёт һаяхан манай орондо амжалтатайгаар туршагдаба. Энэ 22 мянган метр дээрэ гараад, нэгэ газарта удаан байжа шадаха юм. Тиимэһээ тэрэнэй ашаар дээрэһээ газарай зураг абахада, энэ хэрэгтэ хэмэл одо хэрэглэгшэһээ һураггүй хямда байха. Гадна дэлхэйн бүмбэрсэгэй али нэгэн хубида гай тодхорто ороһон судна, самолёт болон экспедицинүүдые энээн дээрэһээ хаража олоод, туһаламжа үзүүлэгдэхэ байна.

Гадна виноградай, барайгарай ба бусад ургамалда айхабтар ехэ хохидол ушаруулдаг мүндэр сарахада, «Геофизика» туһалха. «Стратосфера» (М-17) гэжэ тэрэнэй урда байгуулагдаһан самолёдтол адли энэ машинааршье Газар дээрэ бии болгогдоһон озоониие тэрэ дээрэ бии болоһон «озооной нүхэнүүдые» абаашажа «бүглэхэдэ» болохо.

Мүн энээнэй туһаламжаар манай уһан далайн эрьенүүдые хамгаалха, ойн түймэрэй хойноһоо, мүн мүльһэнэй байдалые адаглан хараха болон бусад ажал хэгдэхэ юм.

XXI ЗУУН ЖЭЛЭЙ САМОЛЁТ

Баруун Германиин «Дойче аэробус» гэжэ фирмын болон Туполевай нэрэмжэтэ ОКБ-гэй мэргэжэлтэд криогенно (ехээр хүйтэрүүлжэ шэнгэрүүлһэн газ) түлишөөр хүдэлдэг самолёт хамтаараа ухаалха тухай хэлсээ баталба. Манай ТУ-155 гэжэ самолёт альтернативна (али нэгыень хэрэглэжэ болохо) түлишөөр хүдэлдэг двигательтэй дэлхэй дээрэхи ори ганса самолёт юм. 1988 оной апрельһээ тэрэ 100-гаад гаран ниидэлгэ хээ.

Саашаа болохо бүрөө самолёдоор ниидэлгэ улам олошорхо гэжэ хараалагдана. Харин мүнөөшье самолёдууд нилээд ехэ хоро хүргэдэг болонхой. Харин криогенно түлишэ гээшэ байгаалида ехэ хоро хүргэхэгүй.

Энээнһээ урагша шэнэ самолёт бүтээлгэдэ хабаатай бүхы юумэн нюуса байһан юм. Харин мүнөө «хүйтэн дайн» болюулагдажа, манай министрэй хэлэһээр, мүнөө үеын МИГ-29 гэдэг истребительнүүдыешье Баруунай оронуудта худалдахада, хамаагүй болобо ха.

(АПН).

ШАБЫН ТҮМЭРГҮЙ ХОЛБООН

Баруунай оронуудта шабын түмэргүй холбоон гэхэ гү, али микроэлементээр хүдэлдэг телефонууд угаа үргэнөөр дэлгэржэ байна. Полициинхид болон ниитын транспортын жолоошодһоо гадна, иимэ телефониие хэрэг бүтээгшэ хүнүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, өөрын машинатай хүнүүд болон студентнэр хэрэглэдэг болонхой. Гудамжада ябажа ябатараа, тэдэнэр телефонно будкада орохын орондо тэрэ аппарадаа гаргаад, хэрэгтэй газартаа хонхододог болонхой.

(АПН).

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТАСС · АПН

БОНН. Германиһаа гаргагдажа байгаа сэрэгэй алба хаагшадта зориулан Советскэ Союзда гэр байра барилгада ФРГ-гэй барилгын предприятинуудай хабаадаха программа тодолгдожо байнхай. ФРГ-гэй Экономикын министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, бүри ерэхэ жэлэй эхеэр тус программые бэелүүлгэдэ немец фирмэнүүдэй хабаадаха тодорхой захилнууд хубаарилагдаха юм. «СССР-тэ гэр байра бариха талаар хамтарал» гэһэн консорциум ФРГ-дэ байгуулагдаад, ажаллажа эхилэнхэй. Барилгын түрүү фирмэнүүд, мүн тэрэшэлэн барилгын машинанууд болон материалнуудые үйлэдбэрилдэг предприятинууд тэрээндэ оруулагданхай.

Мүнөө үедэ СССР-эй Оборонын министерство тодорхой захилнуудай документаци бэлдэжэ байнхай гээд мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ. Ойрын жэлнүүдтэ дүн хамта 4 миллион дүрбэлжэн метр гэр байра бариха тухай хэлэгдэнэ. Тиихэдэ Германиин фирмэнүүд 2 миллион дүрбэлжэн метр гэхэ гү, али 36 мянган квартира бариха ёһотой. Тиихэдэ ФРГ-гэй туһаламжаар баригдаһан гэр барилгын дүрбэн комбинат бэшэ 2 миллиониие бариха юм.

КАРАКАС. США-гай президент Дж. Буш албанай хэрэгээр Венесуэлэ ерэбэ. Тэрэ Урда Америкын оронуудаар табан үдэр ябахадаа, Бразили, Аргентинэ, Уругвай ба Чили хүрэһэн байна.

Хоёр ороной хоорондо эрдэм-техникын талаар харилсаа холбоон тухай хэлсээндэ гар табигдахаар хүлеэгдэнэ гэжэ нютагай хэблэл мэдээсэнэ. Республикын президент Карлос Андрес Перес һаяхан журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө, худалдаа наймаан тухай хэлсээндэ ерэхэ жэлдэ гар табигдаха болоо гэжэ хэлээ һэн.

Дж. Бушай найруулһан «Латиин Америкын үүсхэл» зүбшэн хэлсэлгэдэ американ засаг захиргаанай толгойлогшодтой К. Андресай уулзаха үедэ онсо анхарал хандуулагдаха юм. Регионой бүхы оронуудай худалдаа наймаа сүлөөтэйгөөр эрхилхэ зоно эндэ байгуулха гээд энэ үүсхэлээр хараалагдадаг.

ВАРШАВА. Албанай хэрэгээр Польшодо ерээд байһан США-гай оборонын министр Ричард Чейнитэй Польшын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Мадеуш Мазовецкий уулзаа һэн. Европодохи, нэн түрүүн Түбэй ба Зүүн Европын оронуудтахи байдал тухай хөөрэлдөөн болоо.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Польшын финансын министр Лешек Бальцеровичтэй уулзаха үедэ Польшын экономическа байдалай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Р. Чейниин һанамжаар, регионой бусад оронуудтай сасуулхада, орон доторхи шэнэдхэлгэнүүд гэмгүй һайнаар бэелүүлэгдэнэ. Персидскэ тохойдохи үйлэ хэрэгүүд, СССР-эй экономикын хүшэр хүндэ байдал Польшын экономикодо муугаар нүлөөлнэ гэжэ хэлэгдээ.

Европодохи ба Хойто Атлантикын региондохи аюулгүй байдалай асуудалнууд, Персидскэ тохойдохи байдал Польшын гадаадын хэрэгүүдэй министртэй хөөрэлдэхэ үедэнь зүбшэн хэлсэгдээ.

ТОКИО. Японой мэдээжэ автомобилиин «Тойота» гэһэн томо концерның Айти префектурада оршодог хоёр заводой шудхалгын ба кузнечно цехүүдэй хүдэлмэришэд долоон хоногто дүрбэн үдэр хүдэлдэг болохонь. Тиихэдээ тэдэнэр бүри эршэмтэйгээр хүдэлхэ болоно. Автомат түхеэрэлгэнүүдээр түгэс хангагданхай үйлэдбэриин таһалгаряагүй хүдэлмэри хангаха гурбан халаанай гурим нэбтэрүүлэгдэжэ байнхай.

Энээн тухай мэдээсэхэ зуураа, «Тойота» хадаа зарим хүдэлмэрилэгшэдэйнь долоон хоногтоо гурбан үдэр амарха Японой түрүүшын фирмэ болохонь гээд «Джапан Таймс» тэмдэглэнэ. Туршалгын амжалтагайгаар үнгэрөө һаань, концерның бусад заводуудта тэрэнэй дүй дүршэл хэрэглэгдэхэ юм.

Предприятинуудта хүдэлмэриин сагые хорооходо түсэбүүдтэй зохилдуулан, шэнэ гурим нэбтэрүүлэгдэнэ. Мүнөө үедэ «Тойотын» хүдэлмэрилэгшэ бүхэн жэлдэ дунда зэргэнь 2300 час хүдэлнэ. Проектын бэелүүлэгдэхэдэ, хүдэлмэриин саг 1968 час хүрэтэр хорооогдохо ёһотой.

ВЬЕТНАМ ДЭЛГҮҮРЭЙ ЭКОНОМИКОДО ОРОНХОЙ

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада Вьетнамда мүнгэн сан гуримшуулагдажа, сэн тогтоолгодо реформо бэелүүлэгдэжэ, дэлгүүрэй оньһон тэндэ хүдэлжэ эхилбэ.

Олонхи предприятинууд өөһэдөө олоһон мүнгөөрөө өөһэдыгөө хангадаг болонхой. Имагтал гүрэндэ байгаагүйдэнь аргагүй предприятинуудта дотаци үгтэнэ. Энэ хадаа гол түлэб электроэнергетикын болон оборонно һалбаринууд болоно.

Гарзатайгаар хүдэлдэгшье һаа, үшөөл иигэн тиигэн гарасалдажа байгаа фабрика, заводууд хүл дээрээ һайса гаратараал гүрэнһөө туһаламжа абаха юм.

Харин панхаруудтажа байгаа предприятинууд нэгэн гэбэл, өөһэдөө тараха, гүрэнэй зөөриие хамтын гү, али кооперативна зөөри болгохо, үгы гэбэл, дэлгүүрэй эрилтые хараада абан, ондоо продукци гаргахаар үйлэдбэриеэ хубилгаха эрхэтэй юм.

Энээнэй эсэстэ мүнөө предприятинуудай тоо үсөөрөө. Ажалгүй болоһон олон хүндэ дуратай һаань, ондоо ажалда ороходонь туһаламжа үзүүлэгдэхэ, дурагүй һаань, эгээл боро баазаханаар байха тэдхэмжэ тэдээндэ үгтэхэ.

Мүнөө предприятинуудта элдэб түсэб, захил гэхэ мэтэ үгтэхэеэ болинхой. Дээрэһээ «буудаг» нэгэл уялгата юумэн гэхэдэ, һанда хэды шэнээн налог оруулха мүнгэнэй тоо болоно. Энээнһээ бэшэ бүхы олзоёо предприяти өөрын дураар ашаглаха эрхэтэй.

Зонхилолго албадалгын орондо гүрэн хадаа мүнгэн сан, үнэ сэн, налог гэһэн оньһо хэрэглэдэг болонхой.

Александр РАХМАН,
(АПН).

[...]ЭСХЭЛЭНҺӨӨ БОЛОҺОН БУҺАЛГААН

эдихэ аргагүй болохоһоо гадна, садатараа эдихэ хилээмэшьегүй болонхой. Энээнһээ уламжалан, һаяхан Росарио гэдэг миллион хүн зонтой, Аргентинын хоёрдохи ехэ промышленна хотодо үлэсхэлэн байдалтай 15 мянган хүнэй буһалгаан болоо. Эдэ үгытэйшүүл нэгэ эртэ үглөөгүүр эдеэ хоолой магазинууд болон складуудта добтолжо, тэдэниие эбдэн ороод, хилээмэ, һү, саахар, тоһо гэхэ мэтые абаһан байна. Харин архиин ойро хүреэгүй. Энэ дээрмэдэлгэдэ сүхэрхэ түйлдаа хүрэһэн эхэнэрнүүд, хүүгэд олоороо хабаадалсаа.

Энэ хотын хабаададаг провинциин губернатор буһалгаашадта хатуу хэмжээ абаха зүбшөөл һуража, гүрэнэй дээдэ засагаархидта хандажа, полици болон жандармеритэй болоһон шанга тулалдаанда 2 хүн алуулһан, 30 шархатаһан, 1800 тушаагдаһан байна. Гэбэшье энэ зүг дэгээн болоһон буһалгаае хүсэд даража шадагдангүй, тэрэнь бусад городуудта шэлжэһэн байна. Ушар тиимэһээ ороной бүхы дэбисхэр дээрэ 30 үдэрэй сэрэгэй байдал тогтоохо баатай болоһон юм.

Һүүлэй үедэ хэдэн хэмжээнүүдэй абтаашье һаань, ороной байдал һайжарнагүй. Аргентинын гадаадын үри 60 гаран миллиард доллар болонхой. Валютна нөөсэнь һалаа шахуу. Тэрэнь 1988 ондо 2,5 миллиард доллар байһан аад, нёдондо оройдоол 500 миллион доллар шахуу болонхой. Эдеэ хоолой үнэ сэн 130 дахин дээшэлээ. Мүнгэнэй сэн буурана. Харин ажалшадай салин хүлһэн доошолно.

Альберт БУРЛАК,
АПН-эй тусхай корр.
Буэнос Айрес.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ЭРДЭМТЫН ДУРАСХААЛДА

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институтда эрдэмтэд конференци үнгэргэдэбэ. Энэ конференци хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор, Буряадай болон Хальмагай республиканудай эрдэм наукын габьяата ажал ябуулагша, профессор Трофим Алексеевич Бертагаевай (1905-1976) 85 наһанай ойдо зорюулагдаһан байна. Тус конференцидэ Элистэ, Эрхүү болон Улаан-Үдэ хотонуудай эрдэмтэд, дээдэ һургуулиин багшанар хабаадалсаба.

Буряад хэлэ бэшэгэй факультедэй декан, профессор Э. Р. Раднаев оролто үгэ хэлэжэ, энэ конференцие нээгээ.

Профессор Т. А. Бертагаев өөрынгөө табин гаран жэлые буряад, хальмаг, монгол болон бусадшье хэлэ бэшэг шэнжэлхэ хэрэгтэ зорюулаа, зуун табяад шахуу ноучна хүдэлмэринүүдые бэшээ. Дэлхэй дээрэ нэрэтэй солотой монголшо томо эрдэмтэн байгаа. Энээн тушаа хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидадууд Г. С. Дугарова, Г. С. Дырхеева, эрдэмэй хүдэлмэрилэгшэд А. Н. Содномов болон бусадай элидхэлнүүд соо хэлэгдээ, хальмаг хэлэ бэшэг шэнжэлгэдэ Т. А. Бертагаевай оруулһан хубита тухай Хальмагай Нийтын эрдэмэй институдай эрдэмэй хүдэлмэрилэгшэ Н. Б. Бадгаев һонирхолтойгоор түрэлхи хэлэн дээрээ хөөрэжэ үгэбэ. Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй докторнууд Ц. Ц. Цыдыпов, С. Ш. Чагдуров, И. Д. Бураев, У. Ш. Дондуков, эрдэмэй кандидадууд — Эрхүүгэй университедэй Р. Х. Харташкина, Ш.-Н. Р. Цыдендамбаев болон бусад эрдэмтын хүдэлмэринүүдэй ухаа шанар тухай халуунаар дурсан хэлэгдээ үгэбэ.

Т. А. Бертагаевай ажаябадалые харуулһан фото-зурагуудай болон хэблүүлһэн номуудайн, статьянуудайнь выставкэ суглаагшадай хүлүүн анхаралые татаа.

Н. ДУГАРОВ.

СОВХОЗ ХЭЛСЭЭ БАТАЛБА

Олон хитад хүдэлмэришэд манай республика ерэжэ, тусхай хэлсээнэй ёһоор, овощ ургуулдаг болонхой.

Энэ удаа 42 хитад хүдэлмэришэн «Пограничный» совхозой Хяагтын-Адаг һуурин ерэхэнь.

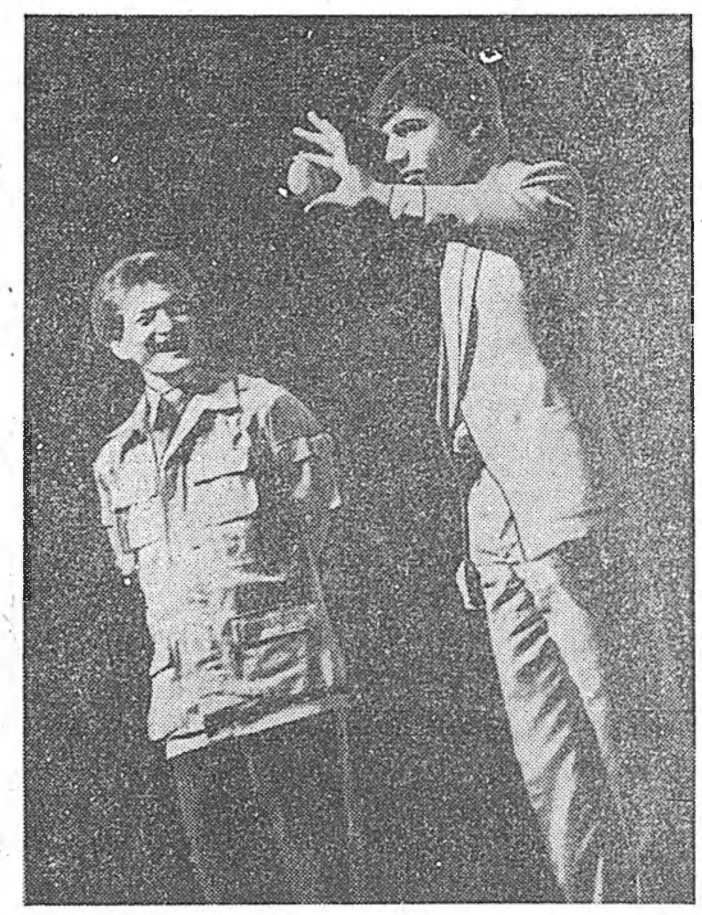
Хитад огородшод ерэхэ жэлэй февраль һараһаа эхилжэ теплицэнүүдые бариха юм.

«Пограничный» совхозой директор В. В. Муруев өөрөө хитад орон ошожо хэлсээнүүдые баталжа ерэһэн байна. Мүн Хитадай түлөөлэгшэд, эндэ ерэжэ, хүдэлхэ газараа хараһан, шэлэһэн байна.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд хэлсээнэйнгээ ёһоор байрын гэрнүүдые түхеэржэ байна. Гадна автомашина, трактор болон уһалалгын түхеэрэлгэнүүдые бэлдэнэ.

Хитад огородшод 28 гектар газар дээрэ 5 теплицэ бариха. Тэрээн соогоо капуста, үгэрсэ, помидор, свекло, редис, редькэ, укроп болон бусад ургамалнуудые ургуулхаар хараална. Хитадууд хэлсээнэй ёһоор 5 жэл соо хүдэлхэ юм.

Е. АЛЕКСАНДРОВ.

ҺАЯАР ТУШААГДАХАНЬ

Арбан хүнэй багтаамжатай больница-стационарай байшан Георгиевка һууринда һаяхан бодхоогдобо.

Больницын байшан соо үбшэнтэнэй хэбтэхэ 5 палата, 2 процедурна кабинет, столово, нюур гараа угааха газар, дулаан туалет гэхэ мэтэ байха юм. Стационарһаа гадна эндэ эдеэ шанаха байшан баригданхай.

Энэ барилгануудые ажахынууд хоорондын лесхозой модошо дархашуулай бригада хэһэн байна. Тус бригадые дүй дүршэл ехэтэй С. Б. Ринчинов ударидадаг юм.

Мүнөө шэнэ больницын байшан соо модошо дархашуулай һүүлээр штукатур-шэрдэгшэд хүдэлмэреэ дүүргэхэнь. Тиигэжэ уданшьегүй шэнэ больница ашаглалгада үгтэхэнь гээшэ.

Гадна «Георгиевский» совхозой түб һууринда соёлой шэнэ байшан, котельнэ баригдажа байна. Харин тиихэдэ Амгалантада спортын байшан бодхоогдожо байнхай. Ерэхэ жэлдэ совхоз байрын гэрнүүдые олоор бариха юм.

Л. МАЙДАРАЙ.

ТАРБАГАТАЙДА

ЭСЭГЭ ХҮБҮҮН ХОЁРОЙ ҮҮСХЭЛЭЭР

Дээдэ-Жэрэм һууринда бумбэгэтэй хоккей наадаха талмай бэлэн болгогдожо байна. Энээниие нютагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. М. Дорофеев, Олег хүбүүнтэйгээ сүлөө сагтаа барина. Хүбүүнийнь механизатор мэргэжэлтэй болоод, һургуулиин трактор даажа абанхай юм.

Тус талмайн газарынь жэгдэлэгдэнхэй, хашаануудыньшье бэлэн болгогдонхой. Һаяын үдэрнүүдтэ досоодохи түхеэрэлгэнүүдынь тодхогдохонь. Энээнэй һүүлээр одоошье уһа адхажа хүргэхэдэнь, елүүр бэлэн болохо.

Бумбэгэтэй хоккей наадаха энэ талмай һургуулиин дэргэдэ юм. Шэнэ жэлэй урдахана иимэ гоё бэлэг абахаяа байһандаа эндэхи һурагшад тон баяртайнууд.

Эсэгэ, хүбүүн хоёрой бариһан энэ талмай дээрэ ганса үхибүүд бэшэ, мүн ехэ спортсменүүдшье ерэжэ бэеэ һорихо аргатай. Юуб гэхэдэ, хүдөөгэй спортсменүүдэй үбэлэй районно болон республиканска нааданууд ойртоо.

СПОРТДО ДУРАТАЙШУУЛ БАЯРТАЙНУУД

Вахмистрово һууринай дунда һургуулиин участок дээрэ шэнэ спортивна комплекс баригдаад ашаглалгада тушаагдахаяа байна. Гадна мүнөөнэй проектээр зохёогдоһон стадион баригдажа байна.

Эдэ бүхы барилгануудые геофизическэ экспедициин түбэй баазын хүдэлмэрилэгшэд барина. Энэ баазын начальник В. А. Махнев спорт болон физкультурада ехэ дуратай хүн. Тиимэһээ эдэ бүхы барилгануудаа болзортонь тушааха талаар тон ехэ оролдолго гаргана.

С. ВАСИЛЬЕВ.

Студенческэ отрядуудай зундаа хэһэн хүдэлмэриинь дүн согсологдожо, заншалта болоһон слёт Улаан-Үдэ хотодо һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Энэ слёт эмхидхэһэн «Сарма» нэрэтэй студенческэ отрядай штаб ехэ һайн бэлэдхэлтэй байгаа гэжэ онсолхо хэрэгтэй. Гадна слёдой эхинһээ абаад дүүрэтэрнь шог ёгто зугаа

БҮГЭДЭНДЭ ҺАЙШААГДАА

наадан, дуу хатар таһалдаагүй һэн. Студентнэр гээшэмнай хаанашье ябахадаа, соггой хүхюун, омог дорюун ябадаг зон гээшэ.

Энэ һайндэртэ бэлдэгдэһэн тусхай программын забһарта студенческэ областной штабай командир Е. Занданов баһал хошон шогтой үгэнүүдые хэлэжэ байгаад, ажалдаа шалгарагшадта хүндэлэлэй грамотануудые, бэлэгүүдые барюулха юм.

Студенческэ отрядуудай ажалай гурбадахи семестрэй дүн согсолхودо, Зүүн Сибириин технологическа институдай студентнэр, алишье талаараа булюу байжа, эрхимлэбэ. Тэдэнэртэ дамжуулгын Улаан туг, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа бэлэй. Түгэсхэлдэнь, һайндэр эмхидхэгшэд студентнэрэй халуун баяр баясхаланда хүртөө гээд үшөө дахин тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: студентнэрэй слёдой үедэ.

Д. АЛТАЕВАЙ фототекст.

НАЦИОНАЛЬНА СОВЕДҮҮД БАЙГУУЛАГДАХАНЬ

Манай республикын зарим районуудта хойто зүгэй үсөөн тоото арадуудай түлөөлэгшэнэр ажаһуудаг гэжэ мэдээжэ. Эвенкнүүд Хурамхаанай, Баунтын, Хойто-Байгалай районуудта олон юм.

Эдэ зоной социальна ажабайдал һайжаруулха, хэлэ бэшэгыень һэргээхэ талаар элдэб янзын тогтоолнууд, шиидхэбэринүүд абтадаг, зүгөөр ямаршье тодорхой хэмжээ ябуулга хэгдэнэгүй гэхэдэ болохо.

Ушар тиимэһээ эвенкнүүдэй олоор ажаһуудаг Хурамхаанай районой Уланхаанай болон Дэрээнэй нютагай Соведүүдтэ эвенкийскэ-национальна нютагай Соведүүд гэһэн статус олгохо тухай асуудал гараһан байна. Энэ асуудалаар нютагай зоной хамтын суглаан зарлагдажа референдум болобо. Энэ референдумэй дүн согсолходо, Уланхаанай болон Дэрээнэй олонхи зон эвенкийскэ национальна Соведүүдые бии болгохо тухай дуугаа үгэбэ.

Энэ суглаанай шиидхэбэри Буряадай ССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ баталагдаха юм.

Хойто зүгэй үсөөн тоото арадуудай республиканска ассоциацын түрүүлэгшэ Н. С. Степанов тус суглаанда байлсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Г. БАДМАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

ДЕКАБРИИН 17-һоо 23 ХҮРЭТЭР

ПОНЕДЕЛЬНИК, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.30—«На темной стороне Луны»—4 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 13.30—Время. 14.10—Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд. 14,15—А. Петерсон. 7-дохи номерой симфони. 14.55—СССР-эй Арадай депутадуудай дүрбэдэхи съездын нээгдэлгэ. 17.00—Полтавын уран зурагай музей. 17.30—Арадай дуу гүйсэдхэгшэдэй «Голоса России» гэһэн I Бүхэроссин телерадио конкурсын нээлтэдэ зорюулагдаһан концерт. 19.30—Время. 20.00—Ислам ба политика. 20.30—Ф. Мендельсон. Оркестртэй хамта фортепиано дээрэ гүйсэдхэгдэхэ 1-дэхи номерой концерт. 21.05—«Все реки текут»— 8 серитэй уран һайханай фильм 1-дэхи сери (Австрали). 22.00—Время. 22.30—«Нэгэтэ Кусководо». 23.05—Авторска телевидени. 00.20—Шэнэ һониной албан.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15, 10.25—«Без меня»—баримтата фильм. 9.35, 10.45—Оршон тойронхи дэлхэймнай. 2-дохи класс. 9.55 — Итальян хэлэн. 11.05—Казимир Малевич. 11.35, 12.35—Астрономи. 11-дэхи класс. 12.05—«Эжы, аба бидэ гурбан». 13.05—Мүнөөнэй Мауглиин байдалһаа. 13.40—Оперодо дуратай-шуулай телеклуб... эй Арадай депута... съездын нээгдэл... УДЭ. 17.30—Дам... программа. 17.35—... ряад драмын ... театрай зүжэг. 19... дэ мультфильм. ... гал. 20.10—Түбэд түбэй шиидхэхэ ... тухай. 20.55—Сон... МОСКВА. 21.0... нойрсогты, багаш... —Александр Верт... гэртээ бусааб. 22... беков. 23.25—Хокк... вестия» газетын ... лөө уласхоорондын ... Канадын ба Финл... луулагдамал коман...

ВТОРНИК, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35—«На темной стороне Луны»—4 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 13.30—Время. 14.10—Шатараар дэлхэйн чемпионадта. 14.25—Хоккейгээр «Известия» газетын шангай түлөө уласхоорондын мүрысөөн. Канадын ба Финляндиин суглуулагдамал командунууд. 18.00—Мультфильм. 18.50—Армидахи устааар хараалагдаагүй харилсаанууд тухай. 19.30—Время. 20.00—Г. В. Свиридовэй түрэһөөр 75 жэлэй ойдо. Композиторай зохёолнуудай концерт. 20.55—Шухала асуудалаар хөөрэлдөөн. 21.20—«Все реки текут» —8 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 22.00 — Время. 22.30 — Останкинадахи концертнэ студида уран зохёолшо В. Кожиновой уншагшадтай уулзалга. 00.30 — Шэнэ һонин. 00.45—Москвадахи авторска дуунай гурбадахи фестиваль. 01.25—Шатараар дэлхэйн чемпионадта.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Торонтодохи гайхалтай зүйлнүүд. 9.35, 10.35—Географи. 8-дахи класс. 10.05, 11.05—«Француз хэлэн. 11.35, 12.40—Биологи. 6-дахи класс. 11.55—Ехэ юумэ мэдэхэ хүнүүдтэ дамжуулга. УЛААН-ҮДЭ. 16.55—Өөрынгөө дуунуудые гүйсэдхэдэг Виктор Королевтой уулзалга. 17.20—Байгал (буряадаар). 17.35—Байгалай үмэнэхи газар дээрэ. 18.20—Байгал. 18.35—Соносхолнууд. МОСКВА. 18.40—СССР-эй Арадай депутадуудай дүрбэдэхи съезд дээрэ. 20.40—«Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.00—ССС... дай депутадуудай ... съезд дээрэ. 22... 22.30—Соносхолнуу... сэлнүүд. 22.35—... «Известия» газеты... түлөө уласхоорондо... соон. Швециин ба ... киин суглуулагдама... данууд. 23.55—... тосхондо хахад час ... —Хоккейгээр «Изв... зетын шангай түлө... рондын мүрысөөн... диин ба СССР-эй ... дамал командануу...

СРЕДА, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.30—«На темной стороне Луны»—4 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 13.30—Время. 14.10—Хоккейгээр «Известия» газетын шангай түлөө уласхоорондын мүрысөөн. Финляндиин ба СССР-эй суглуулагдамал командунууд. 17.45—Скрипичнэ хүгжэмэй концерт. 18.30—Хүүгэдтэ дамжуулга. 19.30—Время. 20.00—Мультфильм. 20.10 — Чемпионуудай зүбшэл заабаринууд. 20.55—Россин парламент мэдээсэнэ. 21.10—«Все реки текут»—8 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00—Время. 22.30—Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд. 22.45 — Шатанууд. 23.50—Шэнэ һониной албан.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35—Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 10.05, 11.05— Немец хэлэн. 11.35, 12.35—Литература. 7-дохи класс. 12.05—«Альтаирай» одонууд. 13.05—«Жду и надеюсь» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. УЛААН-ҮДЭ. 16.55—Микрофон тодхогдоо. 17.55—Байгал. 18.10—Эд бараа — арадта. 18.40 — Соносхолнууд. МОСКВА. 18.45—СССР-эй Арадай депутадуудай IV съезд дээрэ. 20.45 «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.00—ССС... дай депутадуудай ... дээрэ. 22.00—Врем... УДЭ. 22.30—«Ая-га... альманах (буряада... ВА. 23.15—Пермиин... диин дамжуулга. ... носхолнууд, мэдээсэл... —П. И. Чайковски... 00.25—Хоккейгээр ... газетын шангай түлө... рондын мүрысөөн. ... ба Канадын сугл... командунууд.

ЧЕТВЕРГ, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35—«На темной стороне Луны»—4 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 13.30—Время. 14.10—Шатараар дэлхэйн чемпионадта. 14.25—Хоккейгээр «Известия» газетын шангай түлөө уласхоорондын мүрысөөн. Швециин ба Канадын суглуулагдамал командунууд. 17.45—Байгаали хамгаалга ба КГБ. 18.00—Союзай Хэлсээн тухай Хуулиин проектые зүбшэн хэлсэлгэ. 18.45—«16-тай ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.30—Время. 20.00 — Мультфильм. 20.10—Союзай Хэлсээн—Эблэрхэ зам. 20.55—Шухала асуудалаар хөөрэлдөөн. 21.05 — «Все реки текут»—8 серитэй уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 22.00—Время. 22.30 — Римһээ концерт. 00.25—Шэнэ һониной албан. 00.40—Шатараар дэлхэйн чемпионадта.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15, 10.25—Автопортрет. 9.35, 10.45—Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 9.55, 11.05—Испан хэлэн. 11.35, 12.35—Биологи. 8-дахи класс. 12.05—Ород хэлэн. 13.05 — «Жду и надеюсь»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери. УЛААН-ҮДЭ. 17.00—Байгалай үмэнэхи газар дээрэ. 17.45—Байгал. 18.00—Буряадай ССР-эй арадай депутадуудтай уулзалга. 18.40—Соносхолнууд. МОСКВА. 18.45—СССР-эй Арадай депутадуудай IV съезд дээрэ. 20.45—«Амг... согты, багашуул!» ... СССР-эй арадай ... дай IV съезд дээ... Время. УЛААН-ҮД... Буряад орон. МО... —«Посткриптум к декрету»—баримта... 00.15—«Площадь П... баримтата фильм. ... кейгээр «Известия» ... шангай түлөө улас... мүрысөөн. Канадын ... эй суглуулагдамал ... нууд.

ПЯТНИЦА, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35—Мультфильмнүүд. 10.05—Парнас тээшэ шата. 13.30—Время. 14.10—Хоккейгээр «Известия» газетын шангай түлөө уласхоорондын мүрысөөн. Канадын ба СССР-эй суглуулагдамал командунууд. 17.30 — «Хэрбээ тэды хүрөөһаа...» 18.15—Ямалые промышленна гуримаар ашаглаха асуудалнууд тухай. 19.15—«Дуу хадуужа аба». Ехэшүүлдэ ба үхибүүдтэ дамжуулга. 19.30 — Мультфильм. 20.00—Зүүн Сибириин Гүрэнэй соёлой институдай студентнүүдэй концерт. 20.35—Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд. 20.40—Хүгжэмтэ дамжуулга. 21.00—«ВИД» танилсуулна. 22.00—Время. 22.30—МВД-һээ мэдээсэнэ. 22.45 — «ВИД» танилсуулна. 01.45 — Шэнэ һониной албан.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Фламинго». 9.35, 10.40—Литература. 5-дахи класс. 10.00, 11.05 — Англи хэлэн. 10.30—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.35, 12.35—Литература. 5-дахи класс. 12.05—Библиофика. УЛААН-ҮДЭ. 17.00 — Мультфильм. 17.10—Сугтаа бодожо үзэебди. 18.10—Буряад хэлэнэй хэшээл. МОСКВА. 18.45—СССР-эй Арадай депутадуудай ... дээрэ. 20.45—«Амг... согты, багашуул!» 2... эй Арадай депута... съезд дээрэ. 22.0... УЛААН-ҮДЭ. 22.... ороной һонинууд... 23.20—Хоккейгээр ... газетын шангай түлө... рондын мүрысөөн. ... Чехословакиин сугл... командунууд

СУББОТО, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.30— «Эжы, аба бидэ гурбан». 10.00—Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 10.45 — «Очевидное-невероятное» гэһэн дамжуулга. 11.45.—«Бурда моден» дурадхана. 12.15—Экранай уран бэлигтэн Клод Ланцман. 13.30— «ЭВМ» ТПО танилсуулна. 14.15— Партнер. 14.45— Фотоконкурс. 14.50 — «Рынки мира (Франци, Англи). Возвращение к бирже» — баримтата фильм. 15.50— Режиссёр Я. Фридэй фильмүүд. «Двенадцатая ночь». 17.25 — Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 17.30 — Флоридада болоһон аза талаантай ушар. 18.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.15 — Мультфильм 19.30 — «Посредник» 3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00 — Время. 22.30 — СССР-эй правительствада. 22.40—Ехэшүүлдэ мультфильм. 23.00— «Маппед-шоу» — олон серитэй кукольна фильм-балет. 23.50 — Шэнэ һониной албан. 00.05— Бүхэдэлхэйн хүгжэмтэ «Монте-Карло» шан.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Мультфильм. 9.30— Ород хэлэн. 10.00 — Фигурна һолжоролгоор СССР-эй чемпионат. Эрэшүүл. 10.45 — СССР-эй Арадай депутадуудай IV съезд дээрэ. 13.45 — Бултанай эрхилхэ спорт. 14.00 — Россин үсөөн тоотой арадуудай байдалые һэргээхэ асуудал. 14.10 — ... и сорок разбойни... һайханай фильм. ... газарай эзэн байха... Баримтата фильм. ... США-гай мультфи... программа. 18.45—... лой ажабайдал. 21... лан нойрсогты, ... 21.20 — А. Д. Сах... Баримтата фильм. ... Время. 22.30 — Сон... мэдээсэлнүүд. 22.3... тэмдэгтэй. 1-дэхи, ... бинь.

ВОСКРЕСЕНИ, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Бултанай эрхилхэ спорт. 9.15 — Ритмическэ гимнастика. 9.45—«Спортлотогой» тираж. 10.00 — Эртэ үглөөнһөө. 11.00 — Эсэгэ орондоо алба хэнэб. 12.00—Үглөөнэй наада зугаагай «Блиц» программа. 12.30 — Аяншалагшадай клуб. 13.30 — Элүүр энхэ байлга. «СПИД-эй аюул». 14.15 — Шатараар дэлхэйн чемпионадта. 14.30—«Рынки мира (США). Биржа уменьшает риск» — баримтата фильм. 15.20 —Э. де Филиппо. «Итальянские анекдоты» — Ленинградай «Эксперимент» театрай фильм-зүжэг. 16.55 — Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 17.00 — Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд. 18.15 — Бултанда хабаатай педагогико. 19.15 — Мультфильм. 20.30—Симфоническа хүгжэмэй концерт. 20.45 — «Посредник»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00 — Время. 22.30 — Хэтэдээ мүнхэ зүйлнүүд тухай. 22.45 — П. И. Чайковский. 100 романс. 23.00— Хаана хэзээ юун болооб? 24.00— Арадай дуу гүйсэдхэгшэдэй «Голоса России» гэһэн Бүхэроссин 1 телерадио-конкурс. Түгэсхэлэй концерт. 02.00— Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00— «Зарядкада зогсогты!» 9.15— Крымэй татаарнуудай «Хайтарма» ансамблиин концерт. 10.00 — «Оскудение»—байгаалида гамтайгаар хандаха тухай баримтата фильм. 10.25— Бачай хатарна, дуулана. 11.00—Аяншалагшадай клуб. 12.00— СССР-эй Гүрэнэй камерна оркестр наадаха. 12.15 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 13.15— Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд. 13.20 — Режиссер И. Селецкисэй фильм «Раймонд П... бота и размышлени... Фигурна һолжоролго... эй чемпионат. ... джаз!» — хүгжэмтэ ... 16.16—«Совет Росс... канал. 18.45—М... 19.00— Арадай дуу ... шэдэй «Голоса Росс... Бүхэроссин 1 теле... курс. Забһарлалгада... галан нойрсогты, ... 22.00— Время. 22.30... вие — будка для ... уран һайханай фил... словаки). 23.15— Фи... жоролгоор СССР-эй ... нат. Эхэнэрнүүд.

МВД-һээ МЭДЭЭСЭНЭ

Байгша оной декабриин 3-һаа 10 болотор республика дотор 197 гэмтэ ябуулга хэгдэһэн байна. Тэрэ тоодо 1 хүниие алаһан, 1 эхэнэрые хүсөөр эдлэһэн, хүндэ зорюута добтолжо гэмтээһэн 14 ушар элирүүлэгдээ. Энэ хугасаа соо 36 ушарта хүндэ зорюута добтолжо, зөөриень тоноһон, гүрэнэй, ниитын, үмсын зөөридэ 93 дахин хулгай ороһон, гадна 5 автотранспорт хулгайлагдаһан байна. Тиихэдэ наркотическа бодосуудые хэрэглэдэг 12 хүн баригдаа.

Декабриин 3-да Улаан-Үдын 4-дэхи больницада үбсүү руугаа хутагаар хадхуулһан эрхэтэн А. асарагдаба. Гэмтэ ябуулга хээ гэжэ һэжэглэгдэһэн хуулиин наһа хүсөөгүй 3 хүбүүд баригдаад байна.

Декабриин 4-дэ Кабанскын районой больницада хутагаар хадхуулһан сэрэгэй алба хаагша А. асарагдаһан юм. Энэ хүниие Каменск поселогой эрхэтэн П. шархатуулаа гэжэ элирүүлэгдэбэ.

Декабриин 5-да Улаан-Үдын түргэн туһаламжын больницада үбсүү руугаа хутагаар хадхуулһан эрхэтэн Ш. оруулагдаба. Хаанашье һурадаггүй, ямаршье хүдэлмэри хэдэггүй эрхэтэн Л. гэгшэ, архи уужа байтараа хэрэлдээд, тэрэниие хадхаа гэжэ элирүүлэгдэнхэй.

Үнгэрһэн долоон хоног соо иимэрхүү гэмтэ ябуулганууд олоор хэгдээ. Тиихэдэ энэл хугасаа соо республика дотор 10 харгын-транспортна гэнэ усал боложо, 2 хүн наһа бараһан, 10 хүн элдэб янзаар гэмэлтэһэн байна.

Декабриин 3-да ЛИАЗ-677 түхэлэй автобусой жолоошон А. В. Загузин Улаан-Үдын Гастеллын нэрэмжэтэ үйлсөөр хуулиин наһа хүсөөгүй Д. гэгшые дайраһан байна. Тэрэнь наһа бараба.

Декабриин 3-һаа 10 болотор республика дотор 27 түймэр гаража, 16 500 түхэриг мүнгэнэй хохидол асараа. Түймэртэ нэгэ хүн наһа бараа. Декабриин 7-до силикатна хирпиисын заводой бэлэн болоһон продукциин склад дүрэжэ эхилһэн юм. Тэрэ түймэр унтараажа байха үедэ тус заводой хүдэлмэришэдэй бригадир В. В. Арсентьев гэгшын үхэһэн бэе олдобо. Энэ хүнэй наһа бараһан, түймэрэй гараһан шалтагаанууд элирүүлэгдэжэ байна.

Энэ хугасаа соо элдэб гэмтэ ябуулга хэһэн 698 хүн Улаан-Үдын дотоодын хэрэгүүдэй таһагуудта асарагдаһан байха юм.

Дотоодын хэрэгүүдэй таһагуудай органуудай хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Үдэ хото соо нэгэнтэ бэшэ гэмтэ ябуулга хэһэн эрхэтэн В. В. Ковалёв гэгшые һаяхан бариба.

Мэдээсэл тараадаг түхеэрэлгэнүүдээр тараагдаһан гуйлтада анхаран, оло дахин гэмтэ ябуулга хэһэн энэ эрхэтэниие бариха хэрэгтэ туһа хүргэһэн бүхы зондо республикын МВД баяр баясхалан хүргэнэ.

Буряадай ССР-эй МВД-гэй пресс-бүлэг.

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ БЭЛЭГҮҮД

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын УРС-ын хүдэлмэрилэгшэд үхибүүдтэ шэнэ жэлэй бэлэгүүдые бэлдэхэ оролдолго гаргаһаар үнинэй. Мүнөө хаа хаанагүй юумэнэй хомор болоһон сагта бэлэгүүдые бэлдэхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гэбэшье Северобайкальскын 50 мянган үхибүүд шэнэ жэлдэ һайн бэлэг абаха юм. УРС-ын хүдэлмэрилэгшэдэй габьяа эндэ ехэ гээд үшөө дахин һануулая. Тэдэнэр энэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандажа, эртээнһээ бэлдэжэ эхилээ. Ороной бусад хото · городуудта, республикануудта ошожо хэлсээ баталаад, хэрэгтэй юумэеэ асарһан байна. Хоморой шухаг конфетэ, печени болон фруктнууд энэ бэлэг соо бии.

Үхибүүдһээ гадна ехэ зондошье бэлэгүүд үгтэхэ юм. Хүдэлмэришэн бүхэнэй бэлэг соо нэгэ шэл шампанска, шоколад болон фруктнууд байхаар хараалагдана.

С. АКИМОВА.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто

КПСС-эй рескомой болон КПСС-эй республиканска организациин Хиналтын комиссиин нэгэдхэмэл пленум тухай информационно мэдээсэл.

«Буряад орон адли эрхэтэ республика болобо»— Конституционно хиналтын комитедэй гэшүүн С. С. Босхоловтой хөөрэлдөөн.

Партийна ажабайдал: хэн мүнөө эдэбхи үүсхэл гарганаб? «Гол, горхонуудһаа мүрэн мүндэлдэг»— КПСС-эй рескомой гэшүүн, ЛВРЗ-гэй электрослесарь Н. Бурцев газетын корреспондентын асуудалнуудта харюусана.

Зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэл. «Бог шорой хаядаг газарһаа олоһоноо»— Северобайкальскһаа репортаж.

Түүхын хуудаһануудаар. «Гэр бүлын баяр ёһололдо морилыт»— З. Дамбаевагай корреспонденци.

«Хаатаржаан эхэнэр»—М. Ф. Токаревагай өөр тухайгаа баримтата хөөрөөн.

Статистика. «Бидэ хэр олон бибди?»—1989 оной хүн зоной тоо бүридхэлгын мэдээнүүдһээ.

«Солдадууд самолет хулууха гэжэ һэдэбэ»— уршагта хэрэг тухай.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00—Бултанай эрхилхэ спорт. 9.15—Ритмическэ гимнастика. 9.45—«Спортлотогой» тираж. 10.00—Эртэ үглөөнһөө. 11.00—Эсэгэ орондоо алба хэнэ. 12.00—Үглөөнэй наада зугаагай дамжуулга. 12.30 — Аяншалагшадай клуб. 13.30 —Шатараар дэлхэйн чемпионадта. 13.45—Хүгжэмтэ киоск. 14.15—Элүүр энхэ байлга. 15.00 — «Миллион приключений. Остров Ржавого генерала» — үхибүүдтэ фильм. 16.05—Мультфильм. 16.25—Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд тухай. 17.40—«Куда смотрит милиция?»—баримтата фильм. «Хүн ба хуули» гэһэн циклһээ. Хүүгэдэй харууһагүй байлгын ба гэмтэ ябадалай асуудалнууд тухай. 18.30 — Марафон-15. 19.55—Москвагай Гүрэнэй П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ консерваториин студентнүүдэй хоорой концерт. 20.15—Кинопанорама. Италиин кинематограф тухай. 22.00—Время. 22.30—Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд. 22.35 —«Маппед-шоу»—олон серитэй кукольна концерт. 21-дэхи, 22-дохи сери. 23.25—Хаана, хэзээ юун болооб?

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00—«Зарядкада зогсогты». 9.20—«Памятники природы» — баримтата фильм. «Мэанадын һанаата болгодог газар» гэһэн циклһээ. «Волгын адагай байгаали хамгаалха асуудалнууд тухай». 9.55—Аяншалагшадай клуб. 10.55—«Совет России» — видеоканал. 13.55—Мультфильм. 14.15—«Без вины виноватые» — баримтата фильм. 14.35—Уласхоорондын шэнжэлэл. 17.35—«Однажды чудесным зимним днем» — баримтата фильм. 17.55—«Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Чехословакиин ба Канадын суглуулагдамал командунууд. 20.30—«АЭС под боком» — баримтата фильм. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашууд!» 21.15—«Залуушуулай 9-дэхи». Минскдэ үнгэргэгдэһэн залуушуулай программануудай ба телефильмнүүдэй фестиваль тухай. 22.00 —Время. 22.30—Уран зохёолой уншалганууд. А. Фет. 22.45—«Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. СССР-эй ба Швециин суглуулагдамал командунууд.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Театр оперы и ба...
«Чио-Чио-сан»— в ...
фис балета — в 19.
Бурятский театр д...
имени Х. Намсара...
«Мунгэн хутага»— ...
Русский театр др...
«Горя бояться — ...
видать»— в 12, ...
— в 19.
«Дружба»
«Заколдованный ...
9-50, «Клещ» (2 с...
18-40, «Друг бедн...
в 11-20, 16-10, 21...
«Родина»
«После войны мир...
20, «Сердце ангела...
«Наш человек в С...
14-10, 18, 22.
«Прогресс»
Красный зал —«Се...
(2 с.)— в 10, 13-20,
20.
Зеленый зал —«Ло...
одинокого мужчин...
11-30, 13-20, 15-10,
20-40.
ДК «Текстильщик»
«Голубая бездна»—

НАШ АДРЕС: 670000, УЛАН-УДЭ ул. Каландаришвили, 23

Телефоны редакции: редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора —2-68-08, зам. редактора —2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат —2-66-76; отделы: партийной жизни и пропаганды —2-60-91, 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, агропромышленный —2-64-36, 2-63-86; советского строительства и быта —2-69-58; культуры и школ —2-60-21, 2-57-63; информации —2-34-05; переводов —2-54-93; писем и селькоров —2-67-81; корректорская—2-33-61; выпускающие—2-35-95; собственные корреспонденты: п. Баргузин —91-1-44, г. Северобайкальск —35-73, п. Хоринск—55-6-90, г. Закаменск—31-61, п. Кырен—91-9-79, п. Агинское —3-40-69. Директор издательства —2-37-32, бухгалтерия — 2-33-77, вахта —2-56-62.

Газета выходит 300 раз в год. Объем 2 п. л. Индекс подписки газеты 50901.

Газета отпечатана республиканской типографией Госкомиздата Бурятской ССР. Директор 2-40-45

Зак. № 288.